

МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО
ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНИ В РАСТЕЖ“ 2014-2020

НАСОКИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ
по процедура на директно предоставяне
на безвъзмездна финансова помощ

**Приоритетна ос 5: „Регионална социална
инфраструктура“**

Наименование на процедурата: BG16RFOP001-5.002

**„ПОДКРЕПА ЗА ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯ НА
СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ ЗА ВЪЗРАСТНИ И ХОРА С
УВРЕЖДЕНИЯ“**

Конкретни бенефициенти:

Общини, включени в Картата на резидентните услуги и
Картата на услугите за подкрепа в общността

Краен срок за кандидатстване	30 август 2018 г.; 19:00 ч. <u>ВАЖНО!!! В случай, че до крайния срок за кандидатстване основен конкретен бенефициент не е подал проектно предложение за някоя от включените в картите услуги, УО на ОПРР си запазва правото да покани резервна/и община/и за съответната услуга като определи нов краен срок за кандидатстване!!!</u>
------------------------------	---

март 2018 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНИ В РАСТЕЖ” 2014-2020.....	5
1.1.	ВЪВЕДЕНИЕ.....	5
1.2.	ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ.....	6
2.	ПРИОРИТЕТНА ОС 5 „РЕГИОНАЛНА СОЦИАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА”	6
3.	ПРОЦЕДУРА: BG16RFOP001-5.002 „ПОДКРЕПА ЗА ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ ЗА ВЪЗРАСТНИ И ХОРА С УВРЕЖДАНЯ“	8
3.1.	ПРАВИЛА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРОЕКТИ, ГЕНЕРИРАЩИ ПРИХОДИ.....	9
4.	ИЗМЕРЕНИЯ ПО КОДОВЕ	9
5.	ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ	9
6.	ЦЕЛИ НА ПРЕДОСТАВЯНАТА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ПОМОЩ ПО ПРОЦЕДУРАТА И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ.....	9
6.1.	УСТОЙЧИВОСТ НА СЪЗДАДЕНИТЕ УСЛУГИ С ПРОЕКТНО ФИНАНСИРАНЕ ПО ОПРР 2014-2020	10
7.	ИНДИКАТОРИ.....	10
8.	ОБЩ РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ПО ПРОЦЕДУРАТА	11
9.	МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ПО ПРОЦЕДУРАТА.....	13
10.	ПРОЦЕНТ НА СЪФИНАНСИРАНЕ	13
11.	ДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ	13
12.	ДОПУСТИМИ ПАРТНЬОРИ.....	14
13.	ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ:	14
13.1.	СТЕПЕН НА ПРОЕКТНА ГОТОВНОСТ.....	20
13.2.	ИЗПЪЛНИТЕЛИ ОТ СТРАНА НА БЕНЕФИЦИЕНТА.....	25
14.	КАТЕГОРИИ РАЗХОДИ, ДОПУСТИМИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ	25
14.1.	ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ: РАЗХОДИ, КОИТО СЕ ПРИЗНАВАТ ПРИ ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ	25
14.2.	НЕДОПУСТИМИ РАЗХОДИ	32
15.	ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА МИНИМАЛНИ/ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ	33
16.	ХОРИЗОНТАЛНИ ПОЛИТИКИ	39
16.1.	УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ.....	39
16.2.	РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И НЕДОПУСКАНЕ НА ДИСКРИМИНАЦИЯ, РАВЕНСТВО МЕЖДУ ПОЛОВЕТЕ	40
17.	МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА	40
18.	РЕД ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ.....	40
19.	КРИТЕРИИ И МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ.....	41
20.	НАЧИН НА ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ.....	43
21.	СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ, КОИТО СЕ ПОДАВАТ НА ЕТАП КАНДИДАТСТВАНЕ	45
22.	КРАЕН СРОК ЗА ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ	46
23.	ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ	47
23.1.	УВЕДОМЯВАНЕ ОТНОСНО РЕШЕНИЕТО НА УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН.....	47
23.2.	УСЛОВИЯ, ПРИЛОЖИМИ КЪМ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ, СЛЕД СКЛЮЧВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ ДОГОВОР ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ.....	47
24.	ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ УСЛОВИЯТА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ	49

Списък на съкращенията

АСП	Агенция за социално подпомагане
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ДФЕС	Договор за функциониране на Европейския Съюз
ДЦПЛРФДТС	Дневен център за подкрепа на лица с различни форми на деменция и техните семейства
ЦГЛПР	Център за грижа за лица с психични разстройства
ЦГЛУИ	Център за грижа за лица с умствена изостаналост
ЦГЛРФД	Център за грижа за лица с различни форми на деменция
ЦГВХНС	Център за грижа за възрастни хора в невъзможност за самообслужване
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУСЕСИФ	Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове
ЗУТ	Закон за устройство на територията
КСС	Количествено-стойностна сметка
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НПРД	Национална приоритетна рамка за действие за Натура 2000
ОВ	Официален вестник на ЕС
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОЛАФ	Европейска служба за борба с измамите.
ОПРР	Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020
ОС	Оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони
ПИК	Политика по изменение на климата
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ПОС	Политика по околна среда
СМР	Строително-монтажни работи
ЦНСТ	Център за настаняване от семеен тип
ЦОП	Център за обществена подкрепа
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
ЗПФ	Закон за публичните финанси
ЗСП	Закон за социалното подпомагане

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

1. ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНИ В РАСТЕЖ” 2014-2020

1.1. Въведение

Оперативната програма „Региони в растеж” 2014-2020 (ОПРР 2014-2020) представлява единна оперативна програма за цялата територия на България и е насочена към постигане на растеж и заетост в българските региони. ОПРР 2014-2020 е разработена в съответствие със стратегията на ЕС за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж (Европа 2020). Също така, ОПРР 2014-2020 е част от Споразумението за партньорство на Република България за програмния период 2014-2020 г., и е в съответствие с Националната програма за развитие България 2020, с Националната програма за реформи, с Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г., с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (НКПР), с Териториален дневен ред на ЕС 2020, със стратегията на ЕС за Дунавския регион. В този по-широк контекст всички действия, предвидени в рамките на ОПРР 2014-2020, ще включват приоритетите на Общността, които подкрепят икономическото, социалното и териториалното сближаване, както и опазване качеството на околната среда.

ОПРР 2014-2020 г. е интегрирана оперативна програма, насочена към регионалното развитие и по-конкретно към постигане на целите на градската политика в България, като отделя специално внимание на енергийната ефективност в опорните центрове в периферните райони, съгласно националния полицентричен модел за развитие, формулиран в Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 и допринася за териториалното измерение на секторните политики, включени в Споразумението за партньорство.

ОПРР 2014-2020 е насочена към изпълнение на следните тематични цели съгласно Общия Регламент №1303/2013: Тематична цел 4 „Подпомагане на преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори”, Тематична цел 6 „Съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност”, Тематична цел 7 „Насърчаване на устойчивия транспорт и премахване на участъците с недостатъчен капацитет във всички ключови мрежови инфраструктури”, Тематична цел 9 „Насърчаване на социалното приобщаване, борбата с бедността и всяка форма на дискриминация” и Тематична цел 10 „Инвестиции в образованието, в обучението, включително професионалното обучение за придобиване на умения и в ученето през целия живот”.

 Стратегията на ОПРР 2014-2020 е за постигане на териториален и интегриран подход при реализирането на инвестициите, чрез подкрепа на политиката за градско развитие, подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферни райони и секторни приоритети от регионално значение.

ОП „Региони в растеж” 2014-2020 г. ще бъде изпълнена посредством осем приоритетни оси, както следва:

- Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие
- Приоритетна ос 2: Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони
- Приоритетна ос 3: Регионална образователна инфраструктура
- Приоритетна ос 4: Регионална здравна инфраструктура
- Приоритетна ос 5: Регионална социална инфраструктура
- Приоритетна ос 6: Регионален туризъм
- Приоритетна ос 7: Регионална пътна инфраструктура
- Приоритетна ос 8: Техническа помощ

1.2. Институционална рамка за прилагане на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

Управляващ орган на ОПРР 2014-2020 е Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие ” в Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Управляващият орган носи отговорност за управлението на ОПРР, съгласно Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. и Решение на Министерския съвет № 792/17.12.2013 г.

Комитетът за наблюдение на ОПРР 2014-2020 одобрява критериите за избор на операции по ОПРР 2014-2020, осъществява наблюдение, одобрява корективни мерки и изпълнява други функции, произтичащи от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. и ПМС №79 /10.04.2014 г.

Сертифициращ орган е Дирекция “Национален фонд” на Министерство на финансите съгласно Решение на Министерския съвет № 792/ 17.12.2013 г. Съгласно чл.126 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г., Сертифициращият орган е отговорен за изготвянето и изпращането до Комисията на заявления за плащане и удостоверяването, че те са продукт на надеждни счетоводни системи, основават се на проверими разходооправдателни документи и са били подложени на проверки от управляващия орган.

Одитен орган е Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз”. Съгласно чл. 127 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г., Одитният орган е отговорен за извършването на одити на правилното функциониране на системите за управление и контрол на оперативната програма, както и на подходяща извадка от операции въз основа на декларираните разходи.

Централното координационно звено е структурата, която координира и следи изпълнението на целите на Споразумението за партньорство на Република България за програмния период 2014-2020 г. в процеса на усвояване на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове в страната. Тази функция се осъществява от Дирекция „Централно координационно звено” на Министерския съвет.

2. ПРИОРИТЕТНА ОС 5 „РЕГИОНАЛНА СОЦИАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА”

ОПРР 2014-2020 г. ще спомогне за постигане на целите, заложи в секторните стратегически документи в областта на социалната политика, както и в сферата на деинституционализацията на грижата за децата, възрастните хора и хората с увреждания, като Националната концепция за насърчаване на активния живот на възрастните хора в България (2012-2030 г.), Националната стратегия за дългосрочна грижа, Националната стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012-2030 г.), Националната стратегия „Визия за деинституционализацията на децата в Република България“ и Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020.

През 2014 г. Правителството на Република България прие Национална стратегия за дългосрочна грижа¹ (Стратегията), насочена към създаване на условия за независим и достоен живот на възрастните хора и хората с увреждания чрез предоставянето на качествени, достъпни и устойчиви услуги за дългосрочна грижа, съобразени с индивидуалните нужди на потребителите

Процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ **BG16RFOP001-5.002 „Подкрепа за деинституционализация на социалните услуги за възрастни и хора с увреждания“** се реализира в рамките на приоритетна ос 5 „Регионална социална

¹ <http://www.mlsp.government.bg/index.php?section=POLICIES&l=280&lang>

инфраструктура” на ОПРР 2014-2020 и допринася за осигуряване на достъп до качествени социални услуги за лица с увреждания и възрастни хора в съответствие с **Плана за действие за периода 2018-2021 г.** за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа.

Планът за действие за периода 2018-2021 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа е разработен от работна група, в която са широко представени заинтересованите страни – съответните отговорни държавни институции, Националното сдружение на общините в Република България, както и представители на неправителствените организации, ангажирани с дейности в областта на социалните услуги за възрастни хора и хора с увреждания. Планът е приет с Решение №28 от 19 януари 2018 година на Министерски съвет, както и е одобрен на заседание на Съвета за координация при управление на средствата от Европейския съюз. В плана се поставя специален акцент върху деинституционализацията на грижата за възрастните хора и хората с увреждания, както и се определят услугите, които ще бъдат финансирани по ОПРР.

Съгласно **предвиденото в Плана за действие** в рамките на ОПРР 2014-2020 ще се финансира следното:

Изграждането, ремонта, обзавеждането и оборудването, необходими за създаване на следните нови услуги:

- *6 бр. Дневни центрове за подкрепа на лица с различни форми на деменция и техните семейства;*
- *68 бр. Центрове за грижа за хора с увреждания и възрастни хора (за лица с психични разстройства, лица с умствена изостаналост, лица с различни форми на деменция и възрастни хора в невъзможност за самообслужване).*

Финансирането на посочената в плана инфраструктура се осъществява само в общините, които са включени в Картата на резидентните услуги и Картата на услугите за подкрепа в общността. Картите на услугите са разработени от работна група с участието на представители на Министерството на труда и социалната политика в Агенцията за социално подпомагане и Националното сдружение на общините. С цел обективност на процеса работната група разработи Критерии за избор на конкретни общини/социални услуги за включване в Картите на резидентните услуги и на услугите за подкрепа в общността и Методика за оценяване за избор на конкретни общини.

Одобряването и утвърждаването на Картата на резидентните услуги и Картата на услугите за подкрепа в общността е взето на заседание от 22 февруари 2018 г. на Междуведомствената работна група за управление и координация на процеса на деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания, създадена със Заповед № Р-22/08.02.2018 г. на министър-председателя на Република България. Работната група се председателства от министъра на труда и социалната политика, а като членове участват министрите на здравеопазването, регионалното развитие и благоустройството, финансите, изпълнителният директор на Агенцията за социално подпомагане и изпълнителният директор на Националното сдружение на общините в Република България.

Важно е да се подчертае, че изграждането на инфраструктурата по ОПРР за предоставяне на социални услуги за лица с увреждания и възрастни хора се основава на функционални изисквания и насоки за изграждане на новата инфраструктура, съобразени с релевантните европейски документи за деинституционализация и живот в общността, разработени от Министерство на труда и социалната политика.

Основният резултат, който трябва да бъде постигнат чрез интервенциите по ОПРР в рамките на настоящата процедура е създаване на подходяща инфраструктура, в която да се предоставят качествени социални услуги за възрастните хора и хората с увреждания. Целта

е да се финансират проекти, които допринасят за постигане на интегриран подход при грижата за възрастните хора и хората с увреждания с ясен социален ефект и въздействие. В тази връзка съгласно заложеното в Плана за действие за периода 2018-2021 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа, е гарантирана допълняемост, интегрираност и устойчивост на мерките, като е предвидено по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 да се финансира предоставянето на услугите, създадени в рамките на инфраструктурните проекти по ОПРР 2014-2020.

- **ВАЖНО!!! По процедурата се финансират дейности само в общините, включени в Картата на резидентните услуги и Картата на услугите за подкрепа в общността, одобрени от Междуведомствената работна група за управление и координация на процеса на деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания. В картите са определени и индикативните стойности на горелосочените дейности по видове услуги.**
- Процесът на деинституционализация ще се изпълнява по интегриран и координиран начин между Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 и Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 с цел осигуряване на допълняемост и свързаност на мерките. Меките мерки, свързани с новите услуги в новоизградената социална инфраструктура ще бъдат финансирани по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020.

3. ПРОЦЕДУРА: BG16RFOP001-5.002 „ПОДКРЕПА ЗА ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ ЗА ВЪЗРАСТНИ И ХОРА С УВРЕЖДАНИЯ“

Изпълнението на настоящата процедура се извършва чрез **процедура на директно предоставяне** на безвъзмездна финансова помощ в съответствие с чл.25, ал.1, т.2 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове /ЗУСЕСИФ/.

Съгласно чл.43 ал.1 от ЗУСЕСИФ процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е тази, при която проектно предложение може да подаде само кандидат, който е изрично посочен в съответната програма или в документ, одобрен от Комитета за наблюдение на програмата като конкретен бенефициент, който може да получи безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на дадена дейност.

Кандидатстването по настоящата процедура се осъществява въз основа на проектни предложения, които се оценяват в съответствие с критериите, описани в настоящите Условия за кандидатстване.

ВАЖНО!!!

Безвъзмездна финансова помощ не се предоставя за финансиране на разходи, които вече са финансирани със средства от ЕСИФ или чрез други инструменти на Европейския съюз в съответствие с чл. 65, параграф 11 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ, L 347/320 от 20

декември 2013 г.), както и с други публични средства, различни от тези на бенефициента.

3.1. Правила по отношение на проекти, генериращи приходи

За определяне доколко един проект генерира приходи или не, следва да се провери доколко в резултат от изпълнението му се очаква нарастване на генерираните от инфраструктурата приходи или възникване на допълнителни приходи. В случай, че не е налице разлика в размера на входящите парични потоци с и без реализирането на проекта, това би означавало, че проектът не е генериращ приходи. В случай, че в резултат от реализиране на проекта, е налице увеличение в размера на входящите парични потоци, това би било основание да се твърди, че е наличен допълнителен поток от приходи, което превръща проекта в генериращ приходи.

Предвид естеството на услугите, предоставяни в инфраструктурата, предмет на интервенции по настоящата процедура, финансираните проекти **не следва да генерират приходи**.

4. ИЗМЕРЕНИЯ ПО КОДОВЕ

1. Област на интервенция	055 Друга социална инфраструктура, която допринася за регионалното и местното развитие
2. Форма на финансиране	01 Безвъзмездни средства
3. Вид територия	07 Не се прилага
4. Териториални механизми за изпълнение	07 Не се прилага
5. Тематична цел (ЕФРР и Кохезионен фонд)	9 Насърчаване на социалното приобщаване, борба с бедността и всяка форма на дискриминация
6. Вторична тема на ЕСФ	08 Не се прилага
7. Икономическа дейност	25 Не се прилага

5. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ

Дейностите по настоящата процедура могат да се осъществяват само в общините в съответствие с Картата на резидентните услуги и Картата на услугите за подкрепа в общността, одобрени от междуведомствената работна група за управление и координация на процеса на деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания.

6. ЦЕЛИ НА ПРЕДОСТАВЯНАТА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ПОМОЩ ПО ПРОЦЕДУРАТА И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Основната цел на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е да осигури подходяща и ефективна социална инфраструктура, допринасяща за предоставяне на нови качествени социални услуги за лица с увреждания и възрастни хора в съответствие с Плана за действие за периода 2018-2021 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа.

Конкретна цел:

- Да се подкрепи осигуряването на инфраструктура за социални услуги в общността за възрастни хора и хора с увреждания съгласно **Картата на резидентните услуги** и **Картата на услугите за подкрепа в общността**.

Настоящата процедура е насочена към изпълнението на следния инвестиционен приоритет:

Инвестиционен приоритет: „Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, която допринася за националното, регионалното и местното развитие, намаляването на неравнопоставеността по отношение на здравния статус, насърчаването на по-добро социално приобщаване чрез подобряване на достъпа до социални, културни и развлекателни услуги и преминаването от услуги, предоставяни в институции, към услуги, предоставяни в общността“

Очаквани резултати:

- създаване на качествени социални услуги за възрастни и хора с увреждания, чрез финансиране на проекти, които допринасят за постигане на интегриран подход при грижата за възрастните хора и хората с увреждания с ясен социален ефект и въздействие.

6.1. УСТОЙЧИВОСТ НА СЪЗДАДЕНИТЕ УСЛУГИ С ПРОЕКТНО ФИНАНСИРАНЕ ПО ОПРР 2014-2020

Правилата, които ще се прилагат по отношение на дневните социални услуги за подкрепа в общността по ОПРР, са:

- Гарантиране на запазване на характера на новата услуга със съвкупността от дейности, за чието предоставяне е създадена, независимо от възможна промяна на наименованието ѝ;
- Недопускане на намаление на обхвата на дейностите в новата услуга, но допускане на разширяване на обхвата – брой потребители и нови дейности, които надграждат съществуващите;

Правилото, което ще се прилага по отношение на резидентните социални услуги, подкрепени по ОПРР, е:

- Гарантиране на запазване на характера на новата услуга със съвкупността от дейности, за чието предоставяне е създадена, независимо от възможна промяна на наименованието ѝ.

Във всеки отделен случай прилагането на изключенията от общите правила за осигуряване на устойчивост на услугите във вида и обхвата, в които са създадени, ще се оценява индивидуално и въз основа на становище на Министерството на труда и социалната политика.

7. ИНДИКАТОРИ

Във формуляра за кандидатстване кандидатите следва да заложат и предоставят информация по посочения по-долу индикатор за продукт:

Индикатор за изпълнение (продукт):

- Брой подкрепени обекти на социалната инфраструктура в процеса на деинституционализация – брой обекти.

На ниво оперативна програма Управляващия орган на ОПРР 2014-2020 ще следи за постигането на следния индикатор за резултат:

- Дял на социалната инфраструктура за деинституционализация на социалните услуги за деца и възрастни – %.

Във формуляра за кандидатстване от бенефициента не се изисква информация за посочения индикатор за резултат.

8. ОБЩ РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ПО ПРОЦЕДУРАТА

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по настоящата процедура е, както следва:

Процедура	Общ размер на финансовите средства (100% БФП)	Съфинансиране от ЕФРР (85%)	Национално съфинансиране (15%)
BG16RFOP001-5.002 „Подкрепа за деинституционализация на социалните услуги за възрастни и хора с увреждания“	41 373 980,19 лева	35 167 883,16 лева	6 206 097,03 лева
	21 154 180,16 евро	17 981 053,14 евро	3 173 127,02 евро

Сумата представлява общият предвиден размер за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, в съответствие с Картата на резидентните услуги и Картата на услугите за подкрепа в общността, одобрени от Междуведомствената работна група за управление и координация на процеса на деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания.

Управляващият орган си запазва правото да не предостави изцяло горепосочената сума при недостатъчен брой качествени проектни предложения, отговарящи на предварително зададените критерии, както и в случай, че предвидените за изпълнение дейности изискват по-малък финансов ресурс.

В съответствие с Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. е създаден резерв за изпълнение по Приоритетна ос 5 „Регионална социална инфраструктура“, както следва:

Резерв за изпълнение			Размер на резерва за изпълнение като процент от общата подкрепа от Съюза
ОБЩО	Подкрепа от ЕФРР	Национално участие	
3 158 705 евро	2 684 899,00 евро	473 806,00 евро	6,21%

В случай, че към 31.12.2018 г. не са постигнати следните етапни цели на ниво Приоритетна ос 5, УО на ОПРР си запазва правото да ревизира общия бюджет на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и размера на предоставената до момента безвъзмездна финансова помощ по сключените договори за БФП с размера на резерва за изпълнение (който в тази връзка следва да бъде поет като собствен принос от страна на конкретните бенефициенти) в съответствие със степента на усвояемост на средствата по Приоритетна ос 5.

Показател или основна стъпка за изпълнението	Етапна цел за 2018 г. ниво ПО5
Сертифицирани средства	7 170 933 евро
Брой подкрепени обекти на социалната инфраструктура в процеса на деинституционализация	8 броя

Общият размер на средствата (БФП 100%) и размерът на резерва за изпълнение за всеки конкретен бенефициент спрямо общата етапна цел (6,21%) са както следва:

№	Конкретни бенефициенти – основни, съгласно Картата на услугите по Плана за действие за периода 2018-2021 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа	Общ размер на безвъзмездната финансова помощ (100%), лв.	Размер на индивидуалния резерв за изпълнение спрямо етапната цел на приоритетна ос 5 (като процент от общия размер на БФП (100%) – 6,21%, лв.
1	Варна	1 108 163,00	68 826,57
2	Велики Преслав	555 000,00	34 470,33
3	Велико Търново	2 760 000,00	171 420,03
4	Враца	2 235 000,00	138 812,96
5	Габрово	1 095 000,00	68 009,03
6	Горна Оряховица	1 110 000,00	68 940,66
7	Димитровград	555 000,00	34 470,33
8	Дряново	3 990 000,00	247 813,73
9	Казанлък	553 163,00	34 356,24
10	Кърджали	1 678 163,00	104 228,53
11	Кюстендил	2 218 163,00	137 767,23
12	Ловеч	570 000,00	35 401,96
13	Малко Търново	555 000,00	34 470,33
14	Нови пазар	555 000,00	34 470,33
15	Перник	1 665 000,00	103 410,99
16	Пловдив	1 095 000,00	68 009,03
17	Русе	1 125 000,00	69 872,29
18	Свищов	540 000,00	33 538,70
19	Своге	1 710 000,00	106 205,89
20	Силистра	1 110 000,00	68 940,66

21	Сливен	1 125 000,00	69 872,29
22	Смолян	553 163,00	34 356,24
23	Столична община	5 023 163,00	311 982,15
24	Струмяни	2 280 000,00	141 607,85
25	Тополовград	2 280 000,00	141 607,85
26	Търговище	1 110 000,00	68 940,66
27	Хасково	570 000,00	35 401,96
28	Шумен	1 110 000,00	68 940,66
29	Ямбол	540 000,00	33 538,70

През 2019 г. УО на ОПРР ще направи оценка на изпълнението на Приоритетна ос 5, като си запазва правото да ревизира общия бюджет на процедурата и общия размер на БФП, определен за всеки бенефициент с размера на резерва.

9. МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН РАЗМЕР НА БЕЗВЪЗМЕЗДНАТА ФИНАНСОВА ПОМОЩ ПО ПРОЦЕДУРАТА

Размер на определената безвъзмездната финансова помощ за всеки конкретен бенефициент:

Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ (100%): НП

Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ (100%) за всеки конкретен бенефициент е съгласно колона „Общ размер на БФП (100%)“ в таблицата по т.8. от настоящите Насоки.

ВАЖНО!!!

Конкретните бенефициенти следва да изградят съответните услуги, предвидени в Картата на резидентните услуги и Картата на услугите за подкрепа в общността.

Максималната стойност на БФП за конкретния бенефициент се определя съгласно вида социални услуги и тяхната индикативна единична стойност, определени в Картите на услугите по Плана за действие за периода 2018-2021 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа.

10. ПРОЦЕНТ НА СЪФИНАНСИРАНЕ

По настоящата процедура не се изисква съфинансиране от конкретния бенефициент като част от националното съфинансиране (15%) в рамките на БФП (100%).

11. ДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ

Конкретни бенефициенти – основни, съгласно Картите на услугите по Плана за действие за периода 2018-2021 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа

1.	Варна	11	Кюстендил	21	Сливен
2.	Велики Преслав	12	Ловеч	22	Смолян
3.	Велико Търново	13	Малко Търново	23	Столична община

4.	Враца	14	Нови пазар	24	Струмияни
5.	Габрово	15	Перник	25	Тополовград
6.	Горна Оряховица	16	Пловдив	26	Търговище
7.	Димитровград	17	Русе	27	Хасково
8.	Дряново	18	Свищов	28	Шумен
9.	Казанлък	19	Своге	29	Ямбол
10.	Кърджали	20	Силистра		

РЕЗЕРВНИ ОБЩИНИ, съгласно Картите на услугите по Плана за действие за периода 2018-2021 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа² – посочени в точка 13 от настоящите Насоки.

12. ДОПУСТИМИ ПАРТНЬОРИ

По настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ не е допустимо участието на партньори.

13. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ:

- **Строителство, ремонт, реконструкция, обновяване на сграден фонд за социални услуги в общността (в т.ч. за социални услуги от резидентен тип), във връзка с процеса на деинституционализация на грижата за възрастни хора и хора с увреждания (включително ново строителство - изграждане, както и пристрояване, реконструиране и пререструктуриране на пространства), включително прилежащото им дворно пространство;**
- **Доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане за горепосочените сгради/помещения, като част от цялостното им обновяване;**
- **Подобряване/осигуряване на достъп за хора с увреждания до и в гореспоменатите сгради/помещения;**

По процедурата ще се финансират горепосочените дейности за услугите на общините, включени в Картата на резидентните услуги и Картата на услугите за подкрепа в общността, както следва:

² Резервна община може да бъде поканена да подаде проектно предложение за конкретна услуга по настоящата процедура само в случай че основен конкретен бенефициент не подаде проектно предложение за същата услуга/и, съгласно реда посочен в Картите на услугите.

Конкретни бенефициенти – основни	Услуги за подкрепа в общността	Резидентни услуги				Общ бр. услуги	Максимален размер на БФП в лв.
	Дневен център за подкрепа на лица с различни форми на деменция и техните семейства	Център за грижа за лица с психични разстройства	Център за грижа за лица с умствена изостаналост	Център за грижа за лица с различни форми на деменция	Център за грижа за възрастни хора в невъзможност за самообслужване		
Варна	1			1		2	1 108 163,00
Велики Преслав			1			1	555 000,00
Велико Търново			4		1	5	2 760 000,00
Враца		2	1		1	4	2 235 000,00
Габрово				1	1	2	1 095 000,00
Горна Оряховица			2			2	1 110 000,00
Димитровград				1		1	555 000,00
Дряново		7				7	3 990 000,00
Казанлък	1					1	553 163,00
Кърджали	1	1		1		3	1 678 163,00
Кюстендил	1		3			4	2 218 163,00
Ловеч		1				1	570 000,00
Малко Търново			1			1	555 000,00
Нови пазар			1			1	555 000,00
Перник		1		1	1	3	1 665 000,00
Пловдив				1	1	2	1 095 000,00
Русе		1		1		2	1 125 000,00
Свищов					1	1	540 000,00
Своге		3				3	1 710 000,00
Силистра		1			1	2	1 110 000,00
Сливен		1	1			2	1 125 000,00
Смолян	1					1	553 163,00
Столична община	1	2	6			9	5 023 163,00
Струмяни		4				4	2 280 000,00
Тополовград		4				4	2 280 000,00
Търговище		1			1	2	1 110 000,00
Хасково		1				1	570 000,00
Шумен			2			2	1 110 000,00
Ямбол					1	1	540 000,00
ОБЩО:	6	30	22	7	9	74	41 373 978,00

РЕЗЕРВНИ ОБЩИНИ

Резервните общини могат да подават проектни предложения за посочените за тях социални услуги по реда посочен в таблицата по-долу само в случай, че някои от основните конкретни бенефициенти не подадат проектни предложения за същата социална/и услуга/и до крайния срок за кандидатстване, за което резервната община ще бъде уведомена своевременно от УО:

Резервни общини, съгласно Картите на услугите по Плана за действие за периода 2018-2021 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа (с брой услуги)		
Дневен център за подкрепа на лица с различни форми на деменция и техните семейства	1	Елин Пелин - 1 бр.
	2	Дупница - 1 бр.
	3	Септември - 1 бр.
	4	Алфатар - 1 бр.
Център за грижа за лица с психични разстройства	1	Пловдив - 1 бр.
	2	Първомай - 2 бр.
	3	Дупница - 1 бр.
	4	Карнобат - 1 бр.
	5	Момчилград - 1 бр.
	6	Велики Преслав - 1 бр.
	7	Златоград - 1 бр.
	8	Ардино - 1 бр.
	9	Две могили - 1 бр.
	10	Септември - 1 бр.
Център за грижа за лица с умствена изостаналост	1	Троян - 1 бр.
	2	Девин - 1 бр.
	3	Твърдица - 1 бр.
Център за грижа за лица с различни форми на деменция	1	Хасково - 1 бр.
	2	Разград - 1 бр.
	3	Смолян - 1 бр.
	4	Смядово - 1 бр.
	5	Тунджа - 1 бр.
	6	Стражица - 1 бр.
	7	Сливен - 1 бр.
	8	Елена - 1 бр.
Център за грижа за възрастни хора в невъзможност за самообслужване	1	Раднево - 1 бр.
	2	Провадия - 1 бр.
	3	Стражица - 1 бр.
	4	Симеоновград - 1 бр.
	5	Сливен - 1 бр.
	6	Девин - 1 бр.
	7	Тополовград - 1 бр.
	8	Сливо поле - 1 бр.

	9	Пордим - 1 бр.
	10	Алфатар - 1 бр.

ВАЖНО! Максималният размер на БФП в лв. за всеки конкретен бенефициент е определен на база на индикативните стойности по видове услуги, посочени в таблицата по-долу. В случай че конкретният бенефициент реши да представи всяка услуга в отделно проектно предложение, то максималният размер на БФП за проекта следва да е до размера на индикативната стойност, определена за услугата в таблицата по-долу. При комбиниране на няколко услуги в един проект, максималният размер на БФП за проекта следва да е сбор от индикативните стойности на отделните услуги, като по отношение на определяне на стойността на конкретните услуги, бенефициентът не е длъжен да се съобразява с посочената индикативна стойност за услугата.

Услуга (вид)	Индикативна стойност (единична)
Дневен център за подкрепа на лица с различни форми на деменция и техните семейства	до 553 163,00 лв.
Център за грижа за хора за лица с психични разстройства	до 570 000,00 лв.
Център за грижа за хора за лица с умствена изостаналост	до 555 000,00 лв.
Център за грижа за лица с различни форми на деменция	до 555 000,00 лв.
Център за грижа за възрастни хора в невъзможност за самообслужване	до 540 000,00 лв.

ВАЖНО!!!

1. Изграждането на инфраструктурата следва да бъде в съответствие с разработените и утвърдени от Министерство на труда и социалната политика **функционални изисквания и насоки за изграждане на инфраструктурата**, съобразени с релевантните европейски документи за деинституционализация и живот в общността. Функционалните изисквания са приложение /Приложение Н/ към настоящите Насоки за кандидатстване.

2. **Не се допуска изграждане на резидентни социални услуги в сградите на закрити или предстоящи за закриване специализирани институции – сградите на бившите домове за деца с увреждания, бившите и функциониращите все още домове за деца, лишени от родителска грижа, бившите и функциониращите все още домове за медико-социални грижи за деца, бившите и функциониращите все още домове за пълнолетни лица, както и в лечебни заведения.**

При заявено мотивирано искане от общините е възможно да се приложи индивидуален подход, в зависимост от сградата на институцията, местонахождението ѝ, техническото ѝ състояние, достъпа до други услуги и т.н. Възможността за използване на такива сгради ще се оценява от Постоянната експертна работна група към МТСП.

3. Всички дейности, обект на интервенция по настоящата процедура, трябва да бъдат

извършвани върху общинска недвижима собственост ИЛИ в случай че бъдат извършвани върху държавна недвижима собственост, то държавната собственост трябва задължително да е с предоставено право на безвъзмездно ползване от бенефициента за период от най-малко 5 години след крайното плащане към бенефициента.

4. Във формуляра за кандидатстване конкретния бенефициент следва да обоснове ясно и точно необходимите инвестиции с оглед осигуряване на съответните социални услуги в изградената/модернизирана инфраструктура, както и проблемите и конкретните комплексни нужди, които ще бъдат разрешени с осъществяването на проекта.
5. Дейностите по проектите следва да не са физически завършени или изцяло осъществени преди подаване на съответното проектно предложение, независимо дали всички свързани плащания са извършени от конкретния бенефициент или не.
6. Дейностите по изготвяне на енергийни и технически обследвания, заснемания, технически/работни проекти, оценка на съответствието на проектите са подготвителни дейности спрямо основните дейности по проекта. В тази връзка в случай че тези дейности са завършени преди подаване на проектното предложение, разходите за тях са допустими за финансиране в съответствие с допустимите разходи, посочени в настоящите Условия за кандидатстване.
7. Всички проекти следва да включват мерки, свързани с подобряване/осигуряване на **достъпа на хора с увреждания**, в съответствие с изискванията на Наредба №4 от 01.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания.
8. Материалната база и оборудването/обзавеждането следва да гарантират безопасна и сигурна среда за възрастните хора и хората с увреждания.
9. Към Пакета документи за кандидатстване към проектното предложение трябва да бъде приложено **Решение на Общинския съвет** за кандидатстване с проекта по настоящата процедура, с което се декларира, че :
  1. поема ангажимент за създаване на съответната социална услуга.
  2. до приключване на строително-ремонтните работи по изпълнението на настоящия проект, ще стартира създаването на съответната социална услуга;
  3. социалната услуга ще бъде поддържана минимум 5 години след датата на приключване на дейностите по проекта и верификация на искането за окончателно плащане от страна на УО;
  4. предназначението на сградата/помещенията, обект на интервенция по проекта, няма да бъде променяно за период не по-малък от 5 години след датата на приключване на дейностите по проекта и верификация на искането за окончателно плащане от страна на УО.
10. С оглед гарантиране съответствие с функционалните изисквания и насоки за изграждане на новата инфраструктура към пакета документи за кандидатстване към проектното предложение трябва да бъде приложено и **писмо за подкрепа от МТСП**:
  - за съгласуване на местоположението на сградния фонд (за всяка от предвидените услуги);
  - за съгласуване на обяснителна записка (в случаите, когато строително-монтажните работи не изискват разработването на инвестиционен проект съгласно ЗУТ);
  - за съгласуване на технически или работен проект (в случаите, когато има готов работен/технически проект с издадено разрешение за строеж на етапа на

кандидатстване);

- за съгласуване на списък на предвиденото оборудване/обзавеждане (в случаите, когато има готов работен/технически проект с издадено разрешение за строеж на етапа на кандидатстване);

В случай че бенефициентът предвижда процедура на инженеринг писмо за подкрепа за съгласуване на технически или работен проект, както и за съгласуване на списъка с оборудването и обзавеждането следва да бъде представено пред УО на ОПРР на етапа на верификация на средствата по проекта.

11. Конкретният бенефициент трябва да предвиди **строителен надзор от лицензирана фирма** – консултант съгласно чл.168 ал.2 от Закона за устройство на територията за проектни предложения, включващи строежи от първа до четвърта категория.
12. Завършването на строителството и въвеждането в експлоатация се извършва по реда на Закона за устройство на територията.
13. Във формуляра за кандидатстване конкретният бенефициент следва да представи информация, че в рамките на 5 годишния период на устойчивост на проекта се предвижда да бъдат изпълнени съпътстващи меки мерки, свързани с обновената/създадена инфраструктура и да опише източниците на финансиране.

ВАЖНО!!!

Изисквания, произтичащи от Становището по Екологична оценка на ОПРР 2014-2020 и проекта на Насоки за интегриране на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата в Европейските структурни и инвестиционни фондове (фаза „Изпълнение на Споразумението за партньорство и програмите в периода 2014-2020 г.“):

1. Реализацията на проекти, които касаят ползване или водовземане от повърхностни или подземни водни тела, подлежат на разрешителен режим, съгласно Закона за водите (ако е приложимо).
2. По време на фазата на строителство при изпълнение на дейностите бенефициентът следва да предвиди:
  - ✓ ефективно изпълнение на мерките и условията от издадените решения и/или становища по ЕО, ОВОС и ОС за етапа на строителство;
  - ✓ от страна на бенефициента да се осигури ефективен контрол за прилагането на релевантните за съответната дейност мерки за ограничаване на емисиите от прах и вредни вещества в атмосферата (оросяване на площадката, товарене, разтоварване и превозване на генерираните строителни отпадъци и строителни материали съобразно приложимите мерки и изисквания по чл. 70 от Наредба № 1 от 27 юни 2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от неподвижни източници на емисии), съответно да се докладва по какъв начин са изпълнени мерките;
  - ✓ съхраняване на строителните материали и изхвърляне на отпадъци само на предназначенията за това места, включително тяхното предаване за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване (спазване на йерархията при управление на отпадъците);
  - ✓ преди стартиране на строителния процес да се извърши анализ на източниците на шум на строителната площадка и описание на мерките за ограничаване на шума по време на строителството в зависимост от избраното местоположение на

строежа, разстоянията до зони и обекти с нормиран шумов режим, продължителността и фазите на строителството, продължителността на работите през деня и през седмицата, както и от използваните строителни машини и транспортни средства.

ВАЖНО: Бенефициентът следва да посочи как проектното предложение допринася за изпълнението на Стратегията на ЕС за Дунавския регион (приоритетна област). Повече информация за стратегията може да бъде намерена на средните интернет-адреси: <http://www.mrrb.government.bg/?controller=category&catid=44> и <http://www.danube-region.eu/>.

При разработването на проектните предложения конкретният бенефициент задължително трябва да предвиди в изпълнението на проектите следната дейност:

- Дейности за информация и комуникация – съгласно чл. 6 от Общи условия към финансираните по ОПРР 2014-2020 г. договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020 г. (Приложение 3 към настоящите Насоки за кандидатстване).

ВАЖНО!!!

Във формуляра за кандидатстване, в раздел 5 „Бюджет“, разходите за отделните дейности следва да се представят като обща сума. Подробното описание и обосновката на видовете разходи следва да бъдат посочени във формуляра за кандидатстване, раздел 7 „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ към съответната дейност по проекта.

В раздел 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, в поле "Стойност" за всяка една дейност кандидатът следва да попълни стойността за изпълнение на дейността без ДДС в съответствие с предвиденото в бюджета.

В случай че за изпълнението на дейността са предвидени и недопустими разходи, то те също трябва да бъдат включени в общата стойност за изпълнение на съответните дейности, както и да бъдат посочени в описанието на съответните дейности.

В случай на недопустими разходи върху частна собственост, необходими за цялостното обновяване на сградата или изпълнение на проекта, в проектното предложение като недопустими разходи следва да бъдат включени освен разходите за СМР и съпътстващите ги разходи (за авторски надзор, строителен надзор, проектиране, оценка на съответствието и обследвания) спрямо процента частна собственост от общата площ на сградата.

В раздел 10 „План за външно възлагане“ следва да бъде посочена стойността на всички предвидени за възлагане процедури за избор на изпълнители. Стойността на конкретните процедури следва да се посочи без ДДС (включително и непредвидените разходи, ако е приложимо) и да бъде в съответствие с предвиденото в бюджета по проекта и раздел 7.

13.1. Степен на проектна готовност

Задължение на кандидатът е да извърши проверка за необходимостта от разработване на технически/работен проект съгласно ЗУТ, за планираните строителни/ремонтни работи.

- 1. В случаите, когато строително-монтажните работи не изискват технически/работен проект съгласно ЗУТ, предвидените в проектното предложение дейности трябва да се основават на:*

- **актуална скица на имота за застрояване и архитектурно заснемане на сградата/помещенията, обект на интервенция (включително дворното пространство, ако е приложимо), заверено от главния архитект на общината, или от главния архитект на районната администрация, според категорията на сградата, заедно с обяснителна записка и детайлна количествено-стойностна сметка.**

II. В случаите, когато строително-монтажните работи изискват технически/работен проект съгласно ЗУТ и кандидатът разполага с него на етапа на кандидатстване, предвидените в проектното предложение дейности трябва да се основават на:

- **Технически или работен проект съгласно Закона за устройство на територията, Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, придружен от подробни количествени сметки по приложимите части и подробна количествено-стойностна сметка в пълно съответствие с КС на проектантите;**
Техническият/ работният проект следва да бъде надлежно съгласуван с всички експлоатационни дружества и други съгласувателни органи съгласно действащата нормативна уредба и одобрен от главния архитект на Общината или от главния архитект на районната администрация, според категорията на сградата, когато се изисква съгласно ЗУТ.
- **Оценка на съответствието на инвестиционния проект със съществените изисквания към строежите, изготвена като комплексен доклад от лицензирана фирма-консултант /независим строителен надзор/ за строежи 1-ва, 2-ра и 3-та категория или Решение на експертния съвет на одобряващата администрация за строежи 4-та и 5-та категория, съгласно чл.142, ал.6 от ЗУТ;**
- **Оценка за съответствие на инвестиционния проект със същественото изискване по чл. 169, ал. 1, т. 6 от ЗУТ, изготвена по реда на Наредба № 7 от 2004 г. за енергийна ефективност на сгради (ако е приложимо);**
- **Писмо по чл. 2, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ, че не е необходимо провеждане на процедура по реда на Глава втора от същата наредба, или**
- **Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, съгласно чл. 8 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда с характер „да не се извършва ОВОС“ или Решение по ОВОС за одобряване, съгласно чл. 18 от същата наредба; или**
- **Решение по чл. 18 или чл. 28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони за одобряване;**
- **Разрешителни и/или съгласувателни документи от съответните институции (ако са необходими такива съгласно българското законодателство);**
- **Влязло в сила разрешение за строеж, издадено по реда на чл.148-156 от ЗУТ; Разрешението за строеж, издадено въз основа на одобрения инвестиционен проект, по реда на чл. 148-156а от ЗУТ, следва да съдържа максимално подробна информация относно всички одобрени проектни части на инвестиционния проект, всички съгласувателни и разрешителни документи.**

III. В случай, че на етапа на кандидатстване за обекта на интервенция няма разработен инвестиционен проект в пълна проектна готовност (вкл. разрешение за строеж), но строително-монтажните работи изискват такъв съгласно ЗУТ, предвидените в проектното предложение дейности следва да се основават на:

- Актуална скица на имота за застрояване и Архитектурно заснемане, заверено от главния архитект на общината или от главния архитект на районната администрация, според категорията на сградата за обектите на интервенция, които ще се ремонтират (включително дворното пространство, ако е приложимо), заедно с обяснителна записка, както и индикативна количествено-стойностна сметка по окупнени показатели;
- Писмо по чл. 2, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ, че не е необходимо провеждане на процедура по реда на Глава втора от същата наредба, или
- Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, съгласно чл. 8 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда с характер „да не се извършва ОВОС“ или Решение по ОВОС за одобряване, съгласно чл. 18 от същата наредба, или
- Решение по чл. 18 или чл. 28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони за одобряване.

ВАЖНО!!!

Техническата документация няма да бъде предмет на оценка по настоящата процедура и в тази връзка не се представя на етапа на кандидатстване. Конкретният бенефициент носи пълната отговорност за качеството и пълнотата на разработената техническа документация, включително за законосъобразността при изготвянето, съгласуването и одобряването ѝ в качеството му на Възложител по проекта.

На етапа на кандидатстване към проектното предложение конкретният бенефициент следва да представи:

Декларация от конкретния бенефициент в зависимост от степента на проектната готовност на обекта на интервенция, както следва:

– За обект в пълна степен на проектна готовност бенефициентът представя декларация, че:

- За обекта на интервенция има готов работен/технически проект, изготвен и одобрен съгласно Закона за устройство на територията, Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти и действащата нормативна уредба, придружен от подробни количествени сметки по приложимите части и подробна количествено-стойностна сметка по видове СМР в пълно съответствие с КС на проектантите;
- Техническата документация отговаря на функционалните изисквания и насоки за изграждане на инфраструктурата за съответната социална услуга и е съгласувана с Министерство на труда и социалната политика;
- В техническата документация са включени всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба №4 от 01.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие

с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания.

➤ за инвестиционния проект има издадено (ако е приложимо):

- Писмо по чл. 2, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ, че не е необходимо провеждане на процедура по реда на Глава втора от същата наредба, или
- Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, съгласно чл. 8 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда с характер „да не се извършва ОВОС“ или Решение по ОВОС за одобряване, съгласно чл. 18 от същата наредба; или
- Решение по чл. 18 или чл. 28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони за одобряване.
- В случай на издадени Решения по ЗООС и ЗБР инвестиционният проект е съобразен с условията и мерките в Решенията и съответства на описаните параметрите в тях.

– **За обект, за който няма разработен инвестиционен проект в пълна проектна готовност (вкл. разрешение за строеж), бенефициентът представя декларация, че:**

- За обекта на интервенция ще бъде изготвен работен/технически проект, одобрен съгласно Закона за устройство на територията, Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти и действащата нормативна уредба, придружен от подробни количествени сметки по приложимите части и подробна количествено-стойностна сметка по видове СМР в пълно съответствие с КС на проектантите;
- Техническата документация ще отговаря на функционалните изисквания и насоки за изграждане на инфраструктурата за съответната социална услуга и ще бъде съгласувана с Министерство на труда и социалната политика;
- В техническата документация ще бъдат включени всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба №4 от 01.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания;

➤ за инвестиционния проект има издадено (ако е приложимо):

- Писмо по чл. 2, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони от съответната компетентна институция – РИОСВ/МОСВ, че не е необходимо провеждане на процедура по реда на Глава втора от същата наредба, или
- Решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, съгласно чл. 8 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда с характер „да не се извършва ОВОС“ или Решение по ОВОС за одобряване, съгласно чл. 18 от същата наредба; или
- Решение по чл. 18 или чл. 28 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони за одобряване.
- В случай на издадени Решения по ЗООС и ЗБР инвестиционният проект ще бъде

съобразен с условията и мерките в Решенията и ще съответства на описаните параметрите в тях.

За обект, за който не се изисква инвестиционен проект съгласно ЗУТ, бенефициентът представя декларация, че:

- За обекта на интервенция са изготвени **актуална скица на имота за застрояване и архитектурно заснемане** на сградата/помещенията, обект на интервенция (включително дворното пространство, ако е приложимо), **заверено от главния архитект на общината или от главния архитект на районната администрация, според категорията на сградата, обект на интервенция**, заедно с обяснителна записка и детайлна количествено-стойностна сметка.
- Обяснителната записка отговаря на функционалните изисквания и насоки за изграждане на инфраструктурата за съответната социална услуга и е съгласувана с Министерство на труда и социалната политика;
- В проектната документация са включени всички необходими мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда съгласно действащата нормативна уредба, в т. ч. и Наредба №4 от 01.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания.

Задължение на конкретния бенефициент е да съхранява към всяко проектно предложение **техническата документация в целия ѝ наличен обем** (скица на имота за застрояване, архитектурно заснемане с обяснителна записка, технически или работен проект съгласно Закона за устройство на територията, Наредба №4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, придружен от КС на проектантите по приложимите части и подробна количествено-стойностна сметка по видове СМР, оценка на съответствието със съществените изисквания към строежите) **и свързаната с нея налична документация** (съгласувания, одобрения и разрешения и др.), която се представя на етапа на **верификация на разходите**.

Разрешението за строеж, издадено въз основа на одобрения инвестиционен проект, по реда на чл. 148-156а от ЗУТ, следва да съдържа максимално подробна информация относно всички одобрени проектни части на инвестиционния проект, както и всички съгласувателни и разрешителни документи съгласно действащата нормативна уредба.

В случай че на етапа на верификация бъдат установени разходи за СМР върху собственост, различна от тази на бенефициента, или върху държавна недвижима собственост която не е с предоставено право на безвъзмездно ползване от бенефициента, и която не се използва за целите на съответната услуга, както и недопустими разходи съгласно настоящите Условия за кандидатстване, тези разходи няма да се финансират чрез БФП и ще се поемат като собствен принос на бенефициента.

ВАЖНО!!!

В случай че на етапа на кандидатстване кандидатът разполага с готов инвестиционен проект и в него се констатират недопустими разходи, същите следва да бъдат представени в отделна КСС и кандидатът следва да я представи, заедно с основната КСС на УО на ОПРР във формат Excel. Аналогично, в случай че допустимите разходи за СМР са разделени между БФП и допустим собствен принос по проекта, разходите, финансирани от БФП и тези, финансирани със собствен принос, следва да бъдат представени в отделни КСС.

При строително ремонтни дейности, осъществени посредством процедура за инженеринг (проектиране, строителство и авторски надзор), след етапа на проектиране бенефициентът има задължение да обособи възникналите при проектирането недопустими разходи в отделна КСС и да я представи, заедно с основната КСС на УО на ОПРР във формат Excel. Аналогично, в случай че допустимите разходи за СМР са разделени между БФП и допустим собствен принос по проекта, разходите, финансирани от БФП и тези, финансирани със собствен принос, следва да бъдат представени в отделни КСС.

13.2. Изпълнители от страна на бенефициента

Бенефициентът има право да сключва договори с изпълнители за осъществяването на дейности по проекта. При избора на изпълнител бенефициентът прилага Закона за обществените поръчки и съответните нормативни актове по прилагането му.

Управляващият орган ще осъществява предварителен контрол преди верификация на проведени процедури за възлагане на обществени поръчки на всички договори, във връзка с изпълнението на договори за БФП по ОПРР 2014-2020. В тази връзка, преди верификация на отчетени от конкретния бенефициент разходи по сключени договори с изпълнители, Управляващият орган ще извършва проверка на проведените процедури за определяне на изпълнители и сключените договори за законосъобразност, с оглед правомерно верифициране на извършените и отчетени разходи за съответната дейност.

В случай че се констатира нередности при провеждането на процедурите за възлагане на обществени поръчки или при изпълнението на договорите с изпълнителите, Управляващият орган си запазва правото да наложи финансови корекции, да откаже възстановяване на средства или да изиска от бенефициента връщане на вече платени средства за разходите, направени в резултат на процедура, проведена по незаконосъобразен начин.

14. КАТЕГОРИИ РАЗХОДИ, ДОПУСТИМИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ

14.1. Допустими разходи: разходи, които се признават при отпускане на безвъзмездна финансова помощ

При предоставяне на безвъзмездната финансова помощ по конкретно проектно предложение ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“, детайлно описани по-долу. Бюджетът представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на „допустимите разходи“.

Допустимите разходи не трябва да противоречат на:

1. правилата, описани в Регламент (ЕС) №1301/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006;
2. правилата, описани в Регламент (ЕС) №1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета;

3. Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, приет от XLIII Народно събрание на 10 декември 2015 г. Обнародван в „Държавен вестник“, брой: 101, от дата 22.12.2015 г.;
4. ПМС № 189 от юли 2016 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014-2020 г.
5. Всички други закони и подзаконови нормативни актове от приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство и настоящите Насоки за кандидатстване.

Разходите се считат за допустими в контекста на проектните предложения, ако са налице едновременно следните условия:

1. разходите са за дейности, съответстващи на критериите за подбор на операции, одобрени от Комитета за наблюдение и се извършват от допустими бенефициенти съгласно оперативната програма, под отговорността на Управляващия орган;
2. разходите попадат в категории разходи, включени в Насоките за кандидатстване и в одобрения проект и сключения административен договор/заповед за предоставяне на финансова подкрепа;
3. изборът на изпълнител за реализираните дейности (услуги и/или доставки, и/или строителство) е извършен в съответствие с действащото национално и с европейското законодателство;
4. разходите са за реално доставени продукти, извършени услуги и строителни дейности, съобразно предварително заложените в договора или в заповедта за предоставяне на финансова подкрепа изисквания;
5. разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;
6. разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;
7. разходите са отразени в данъчната документация на бенефициента и могат да бъдат проследени въз основа на ефективно функционираща одитна пътека;
8. разходите могат да се установят и проверят и са подкрепени от оригинални разходо-оправдателни документи.
9. за направените разходи е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на чл. 25 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 на Комисията от 3 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ОВ, L 138/5 от 13 май 2014 г.) и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;
10. разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи.
11. разходите не са финансирани със средства от ЕСИФ или чрез други инструменти на ЕС в съответствие с чл. 65, параграф 11 от Регламент № 1303/2013, както и с други публични средства (чл.4, ал.4 от ЗУСЕСИФ).

12. разходите са необходими за изпълнението на проекта и са извършени в съответствие с принципа на доброто финансово управление в съответствие с чл. 30 на Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, и за отмяна на Регламент (ЕО, ЕВРАТОМ) № 1605/2002 на Съвета (ОВ, L 298 от 26.10.2012 г.).

Период на допустимост на разходите:

Разходите са допустими за финансиране, ако са направени от бенефициента и са платени между **1 януари 2014 г. и 31 декември 2023 г.**

ВАЖНО!!!

Всички разходи, извършени от бенефициента след 31.12.2023 г., по неприключили проекти не се изплащат от отпуснатата безвъзмездна финансова помощ и не подлежат на верификация, съответно възстановяване и следва да се реализират за сметка на бенефициента.

Преки допустими разходи:

Преките допустими разходи по настоящата процедура, свързани с изпълнението на дейностите по проектните предложения, са обобщени в следните основни групи:

- Разходи, свързани със заснемания, технически и работни проекти и с авторски надзор, финансирани от БФП - **в размер до 5% от стойността на СМР, финансирана от безвъзмездната финансова помощ, одобрена на етапа на кандидатстване от страна на УО на ОПРР;**
- **!!! Когато на етап кандидатстване е предвидено възлагане на инженеринг (проектиране, заедно с авторски надзор и строителство), не се прилага процентно ограничение по отношение на горепосочените разходи.**
- Разходи, свързани с набавянето на необходими разрешителни документи, изискващи се от националното законодателство, включително и свързаните с тях такси, дължими на съответните компетентни органи;
- Разходи за строително-монтажни работи. В рамките на общата стойност на СМР, финансирани от БФП, могат да се включат и **непредвидени разходи** за строително-монтажни работи - **в размер до 10% от стойността на СМР, финансирани от БФП;**
- **!!! При възлагане на инженеринг непредвидени разходи за СМР не се допускат.**
- Разходи за строителен надзор съгласно чл.168, ал.2 от ЗУТ, финансирани от БФП, – **в размер до 5% от стойността на СМР, финансирана от безвъзмездната финансова помощ, одобрена на етапа на кандидатстване от страна на УО на ОПРР;**
- Разходи за оценка на съответствието на проектите, съгласно чл.142, ал.4 и чл.169 от ЗУТ, финансирани от БФП – **в размер до 5% от стойността на разходите за проектиране и авторски надзор, финансирани от безвъзмездната финансова помощ, одобрени на етапа на кандидатстване от страна на УО на ОПРР;**
- **!!! Когато на етап кандидатстване е предвидено възлагане на инженеринг (проектиране, заедно с авторски надзор и строителство), разходите за строителен надзор и оценка на съответствието на проектите, финансирани от БФП, са общо в размер до 5% от стойността на инженеринга, финансиран от БФП, одобрена на етапа на кандидатстване от страна на УО на ОПРР.**
- Разходи, свързани с въвеждането на обекта в експлоатация;

- Разходи за извършване на обследване за енергийна ефективност и сертификат за енергийни характеристики на сгради в експлоатация, обследване за установяване на техническите характеристики на сгради, технически паспорт (**в случай на интервенции върху цялата сграда**);
- Разходи за **доставка на оборудване/обзавеждане**;
- Разходи за услуги, които са пряко свързани с проекта, съфинансиран от Оперативната програма и са необходими за неговата подготовка и изпълнение, като инженерни, технически изследвания, геоложки/геодезически проучвания и други;
- Разходи за информация и комуникация, финансирани от БФП – **до 1% от общите преки допустими разходи, финансирани от безвъзмездната финансова помощ по проекта.**

ВАЖНО!!!

Разходи за консултантски услуги за попълване на формуляра за кандидатстване и приложенията към него, както и разходи за външни услуги за подготовка на документация за възлагане на обществени поръчки (извън екипа за организация и управление на проекта), не са допустими за финансиране по настоящата процедура.

Разходи за организация и управление (непреки разходи):

- разходи за възнаграждения на персонала по администриране на проекта, включително дължимите осигурителни вноски; и
- разходи за командировъчни пари (пътни, дневни и квартирни) на персонала по администриране на проекта;

Кандидатът следва да има предвид, че в зависимост от начина на изпълнение на дейностите за организация и управление са възможни два варианта:

Вариант 1: Изцяло външно възлагане на дейностите по организация и управление на проект на външен за бенефициента изпълнител

В този случай безвъзмездна финансова помощ и възстановима помощ се предоставят само под формата по чл. 55, ал. 1, т. 1 на ЗУСЕСИФ - възстановяване на действително направени и платени допустими разходи заедно с принос в натура, *когато е приложимо.*

Когато изпълнението на дейността по организация и управление на проекта се планира да бъде възложено ИЗЦЯЛО на външен за бенефициента изпълнител, кандидатът трябва да посочи планираните стойности за възнаграждения на екипа по проекта в раздел 5 „Бюджет“ от формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020 в бюджетен ред „*Възнаграждения*“, а планираните стойности на разходите за командировки, ако е приложимо, в бюджетен ред „*Разходи за командировки*“. Разходите за организация и управление (възнаграждения и командировъчни на екипа по проекта), финансирани от БФП по проекта, не трябва да надвишават следните прагове:

<u>ГРУПА</u>	<u>ПРОЦЕНТ НА РАЗХОДИТЕ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ СПРЯМО ДОПУСТИМИТЕ ПРЕКИ РАЗХОДИ ФИНАНСИРАНИ ОТ БФП</u>
Проекти с БФП до 1 000 000 лв.	2%
Проекти с БФП от 1 000 001 лв. до 7 000 000 лв.	1%

ВАЖНО!!!

Разходите за изпълнение на дейности, свързани с информация и комуникация, са преки разходи и са в размер на **до 1% от общите преки допустими разходи, финансирани от БФП по проекта.**

В тази връзка, всички дейности за информация и комуникация на бенефициента, в съответствие с изискванията на Единния наръчник за информация и комуникация, следва да **се възлагат и изпълняват от външен изпълнител** и се залагат като преки разходи в бюджета на проекта за информация и комуникация (в бюджетен раздел „Разходи за услуги“ на раздел 5. „Бюджет (в лева)“ от формуляра за кандидатстване) и следва да са описани в раздел 7. *План за изпълнение/Дейности по проекта*. Отчитането на преките разходи за информация и комуникация се осъществява на база реално извършените разходи, съобразно договорите с изпълнители.

*Вариант 2: Бенефициентът изпълнява дейностите по организация и управление на проекта, като **не извършва изцяло възлагане на дейностите по организация и управление на проекта на външен изпълнител***

В този случай безвъзмездна финансова помощ и възстановима помощ за разходи за организация и управление се предоставят само под формата по чл. 55, ал. 1, т. 4 на ЗУСЕСИФ - **финансиране с единна ставка, приложена към допустимите преки разходи.**

Когато изпълнението на дейността по организация и управление на проекта се планира да не бъде възлагана ИЗЦЯЛО на външен за бенефициента изпълнител, кандидатът трябва да заложи разходите за организация и управление в раздел 5 „Бюджет“ от формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020 в бюджетен ред „Организация и управление на проекта по единна ставка“ **в размер на точно следния процент, в зависимост от съответната група:**

<u>ГРУПА</u>	<u>ПРОЦЕНТ НА РАЗХОДИТЕ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ СПРЯМО ДОПУСТИМИТЕ ПРЕКИ РАЗХОДИ ФИНАНСИРАНИ ОТ БФП</u>
Проекти с БФП до 1 000 000 лв.	2%
Проекти с БФП от 1 000 001 лв. до 7 000 000 лв.	1%

При избор на този подход за изпълнение на дейността в бюджетен ред „Организация и управление на проекта по единна ставка“ се включват всички непреки разходи за дейността – възнаграждения на екипа по проекта и командировъчни.

При въвеждането на информацията в ИСУН 2020, в колона „БФП“ от раздел 5. „Бюджет“ кандидатът следва да заложи стойност на разхода за организация и управление в размер на точно съответния процент (%) от стойността на общите преки допустими разходи, финансирани от БФП по проекта. **НЕ Е ДОПУСТИМО ДА СЕ ВЪВЕЖДАТ ДРУГИ ДОПЪЛНИТЕЛНИ ПОДРЕДОВЕ КЪМ ТОЗИ БЮДЖЕТЕН РЕД.**

Определеният конкретен процент на единната ставка (%) за размера на сумите за финансиране на дейности за организация и управление се прилага към допустимите преки разходи по проекта (които не включват разходите за ДДС), финансирани от БФП. В определянето на размера на сумите за финансиране на дейности за организация и управление на проекта не влизат преките разходи за договори за изпълнение или разходи за ресурси, предоставени от други източници, различни от БФП по процедурата, както и собственият принос на бенефициента.

При попълване на формуляра за кандидатстване, раздел 7. План за изпълнение/Дейности по проекта бенефициентът задължително посочва как ще изпълни дейността по организацията и управлението на проекта.

ВАЖНО!

Ръководителят на инфраструктурен проект, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж” трябва да отговаря на следните изисквания:

- Да има висше образование с образователно-квалификационна степен бакалавър или магистър с не по-малко от 3 години професионален опит в управлението и/или изпълнението, координацията, контрола и администрирането на инфраструктурни проекти.

ВАЖНО!!!

В съответствие с изискването на чл. 24, ал. 2 от ПМС 162/05.07.2016 г. конкретните бенефициенти по настоящата процедура трябва да докажат административен, финансов и оперативен капацитет, който да гарантира изпълнение на проектното предложение по отношение на резултати/продукти/услуги и краен срок за изпълнение.

Административен капацитет – екипът за управление и изпълнение на проектното предложение следва да бъде съобразен със спецификата и обема на планираните дейности.

Членовете на екипа трябва да отговарят на следните изисквания:

- Да имат минимум средно образование, което е подходящо за заеманата длъжност в екипа;

- Да имат опит в дейности по управлението и/или изпълнението, координацията, контрола и администрирането на проекти или компетенции в сферата на заеманата позиция.

Във формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020 (в раздел 9 „Екип“) следва да бъдат описани изискванията за квалификацията и отговорностите на ръководителя и всички членове на екипа.

Финансов капацитет – кандидатът следва да опише (в раздел 11) как ще осигури необходимото финансиране (оборотни средства) за изпълнение на дейностите, предвидени в проектното предложение.

Оперативен капацитет – кандидатът следва да има опит в изпълнението на сходни дейности и/или в управление и изпълнение на проекти, финансирани от различни донори.

Във формуляра за кандидатстване в ИСУН 2020 (в раздел 11, поле „Капацитет за изпълнение и мониторинг“) кандидатът трябва да опише и да декларира, че разполага с необходимия финансов и оперативен капацитет за изпълнение на планираните дейности в проектното предложение. Следва да се опише опитът по проекти, финансирани от структурните фондове, националния бюджет или други финансови инструменти на кандидата, и/или опита в изпълнението на дейности, подобни на тези, включени в проектното предложение. Следва да бъдат посочени не повече от 3 проекта, изпълнени през последните 5 години.

ВАЖНО!!!

Максималните стойности по отделните разходи, посочени по-горе, са без ДДС.

Разходите за възнаграждения трябва да се отчитат само и единствено в Раздел I „Разходи за персонал” и Раздел V "Невъзстановим ДДС" на бюджета (ако е приложимо).

При условие, че дейността по управлението на проект се възлага на външни за бенефициента лица и цената на извършваната услуга попада в стойностните граници, посочени в ЗОП за бенефициента ще възникне задължение за спазване съответните разпоредби на ЗОП. Във връзка с указания на дирекция "Централно координационно звено" към МС относно прилагане на Закона за обществените поръчки /ЗОП/ в случаите, когато бенефициентът предвижда възлагане на дейности по управление или изпълнение на проект, на лице, с което не е в трудово или служебно правоотношение, включително и когато лицето е било обект на оценка следва да се има предвид че:

В този случай бенефициентът следва да приложи ЗОП с оглед обстоятелството, че лицето не е в трудово или служебно правоотношение с него и по този начин не е налице предвиденият в чл. 49, ал. 3 от ЗУСЕСИФ фактически състав въз основа, на който се изключва приложимостта на ЗОП.

Ако дейностите по управление на даден проект се изпълняват от служители на конкретния бенефициент, за него не възниква задължение за провеждане на процедура по ЗОП, тъй като изпълнението се извършва в самата организация. В този случай при определяне на възнагражденията на членовете на екипа бенефициентът следва да спазва чл. 49 ал. 2 и 3 от ЗУСЕСИФ и ПМС № 189 от юли 2016 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014-2020 г.

ВАЖНО!!!

За всеки разход, включен в Раздел „Бюджет“ от формуляра за кандидатстване, кандидатът следва да представи **обосновка на остойносттаването за отделните видове разходи**, както и да представи доказателствени материали, че **предвидените разходи са реалистични и че прогнозните стойности съответстват на пазарните цени**.

За целите на проверката кандидата следва да представи обосновка на предвидените разходи, в която се посочва въз основа на какви документи, анализи или проучвания са остойностени разходите и/или каква информация/минимални технически и/или функционални характеристики/ данни/ показатели /оферти/ извлечение от каталог на производители/ доставчици и/или проучване в интернет са ползвани при остойносттаването. При позоваване на оферти, се прилага копие на офертите; при позоваване на извлечение от каталог на производители/доставчици се прилагат извлеченията или се посочват съответните линкове, където са достъпни каталозите.

Пример: за обосновка на разходите за организация и управление следва да се обясни как е остойностено възнаграждението за всяка отделна позиция с количества и единични стойности. Последните трябва да бъдат съобразени с предвидената натовареност на екипа и продължителността на проектното предложение.

Аналогично за разходите за СМР или инженеринг следва да се обоснове общата стойност на разходите, включени в бюджета на проектното предложение, а за разходите за оборудване/обзавеждане следва да се обосноват стойностите в съответните технически спецификации.

По отношение на това как са формирани стойностите на дейностите за СМР/ инженеринг следва да бъдат представени например информация за цена на квадратен метър на база предишен опит на общината с позоваване на конкретни проведени обществени поръчки или информация от Справочник за цените в строителството и т. н. От представената информация следва да става ясно как точно е формирана общата стойност на СМР/ инженеринг.

За проектите, в чиито бюджети има включени разходи за оборудване и обзавеждане следва да бъде обяснено на каква база е остойностено предвиденото за закупуване оборудване и обзавеждане (например проучване в интернет с линкове към оферти, каталози, сравнение на оферти и т. н.).

Заложените в бюджета разходи за оборудване и обзавеждане следва да съответстват на стойностите в съответните технически спецификации.

В случай на недопустими разходи по проекта (собствен принос), същите следва да бъдат надлежно обосновани, за тях да бъде представена разбивка (т.е. какво включват) и да съответстват на заложените в бюджета.

В обосновката следва да бъде представена детайлна информация за всеки конкретен разход от бюджета на проектното предложение, като всяка информация следва да бъде подкрепена със съответния доказателствен материал в съответствие с гореописаното.

Специфични допустими разходи:

Невъзстановимият данък добавена стойност е допустим разход, съгласно Указание на министъра на финансите ДНФ №3/23.12.2016 г. за третиране на данъка върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014-2020 г. (**Приложение И към Условието за кандидатстване**).

Бенефициентът определя ДДС като невъзстановим, когато:

1. бенефициентът не е регистриран по ЗДДС;
2. бенефициентът е регистрирано лице по чл.97а, чл.99 и чл.100, ал.2 по ЗДДС;
3. бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС на основание, различно от посоченото в т.2, и стоките и услугите, финансирани по настоящата процедура са предназначени за:
  - ✓ извършване на освободени доставки по глава четвърта по ЗДДС, или
  - ✓ безвъзмездни доставки на стоки и/или услуги, или за дейности, различни от икономическата дейност на лицето (чл. 3, ал. 5, т. 1 и т. 2 от ЗДДС)
4. бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС и правото на приспадане на данъчен кредит за получените стоки и услуги, финансирани по настоящата процедура, не е на лице на основание чл.70, ал.1, т.4, 5 от ЗДДС.
5. бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС и е приложил разпоредбите на чл.71а и чл. 71б от ЗДДС, в сила от 1 януари 2017 г.

14.2. Недопустими разходи

Недопустими разходи по настоящата процедура са недопустимите разходи съгласно:

1. правилата, описани в Регламент (ЕС) №1301/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006,
2. правилата, описани в Регламент (ЕС) №1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско

дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета,

3. разпоредбите на ПМС № 189 от юли 2016 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014-2020 г
- разходи, финансирани по друга операция, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, от бюджета на Общността или от друга донорска програма;
  - глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове;
  - комисионите и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута;
  - данък върху добавената стойност, освен когато не е възстановим;
  - закупуване на дълготрайни материални активи - втора употреба;
  - разходите за гаранции, осигурени от банка или от друга финансова институция, с изключение на разходите по финансови инструменти.
  - лихви по дългове, с изключение на свързани с безвъзмездна финансова помощ, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;
  - субсидиране на лихва по одобрени схеми за държавни помощи и разноските за финансови трансакции.
  - разходи за дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него;
  - разходи за консултантски услуги, свързани с попълването на документите за кандидатстване по настоящата процедура, както и **разходи за външни услуги** за подготовка на документация за възлагане на обществени поръчки (**извън екипа за организация и управление на проекта**).
  - разходи, които не са посочени като допустими по настоящата процедура.

ВАЖНО!!!

Размерът на безвъзмездната финансова помощ е дължим до размера на сертифицираните допустими разходи. Извършените от конкретния бенефициент недопустими разходи не подлежат на верификация.

15. ПРИЛОЖИМ РЕЖИМ НА МИНИМАЛНИ/ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ

Целта на предвиденото в рамките на настоящата процедура финансиране е осигуряването на необходимата социална инфраструктура в подкрепа на процеса на деинституционализация на грижата за възрастни хора в България.

В изпълнение на мерките по Плана за действие за периода 2018-2021 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа е предвидено създаването и функционирането на следните видове социални услуги:

- дневни центрове за подкрепа на лица с различни форми на деменция и техните семейства;

- центрове за грижа за хора с увреждания и възрастни хора (за лица с психични разстройства, лица с умствена изостаналост, лица с различни форми на деменция и възрастни хора в невъзможност за самообслужване).

С безвъзмездната финансова помощ по настоящата процедура ще се финансират допустимите дейности съгласно т. 13 от настоящите Насоки за осигуряване на необходимата инфраструктура за функциониране на горепосочените услуги. Предоставянето на посочените услуги ще бъдат първоначално финансирано със средства от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, като с приемането на Плана за действие държавата е поела ангажимент след края на финансирането на социалните услуги по операцията по ОПРЧР 2014-2020 да осигури устойчивост на тези услуги със средства от държавния бюджет, като делегирани от държавата дейности.

Държавната политика в областта на социалните услуги се осъществява в сътрудничество с държавните органи, органите на местното самоуправление и други, които създават условия и съдействат за реализирането на програми и проекти в тази област. В тази връзка, органите на изпълнителната власт са публични органи, създадени да осъществяват държавно-властнически правомощия, като подпомагат реализирането на държавната политика в своята област на компетенции. Ролята на държавата е в осигуряването на средства за социални услуги и във формирането на политиките. Това право на социални услуги се осигурява именно чрез държавния бюджет. Създавайки и поддържайки социални услуги, които се финансират от държавния бюджет, държавата чрез общините изпълнява своята отговорност за осигуряване на социална подкрепа за гражданите в уязвимо положение. Чл. 16, ал. 8 от ЗСП регламентира, че в зависимост от начина на финансиране социалните услуги са делегирани от държавата дейности, когато се финансират от държавния бюджет, местни дейности, когато се финансират от общинските бюджети и дейности, финансирани от други източници.

Общините са създадени като териториални органи на изпълнителната власт за изпълнение на държавната политика в интерес на териториалната общност от местно значение. При реализирането на местната политика, общините подпомагат дейността на централната изпълнителна власт в областта на политиката за социално включване на уязвимите групи, при упражняването на публични правомощия. Съгласно чл. 18а, ал. 1 от ЗСП социалните услуги на територията на съответната община, които са делегирани от държавата дейности и местни дейности, се управляват от кмета на общината, който отговаря за спазването на критериите и стандартите за предоставяне на социални услуги.

Поради тази причина и именно в ролята им на компетентните публични органи в областта на социалната политика на местно ниво, за конкретни бенефициенти по процедурата са определени общините, включени в Картата на резидентните услуги и Картата на услугите за подкрепа в общността.

Както вече беше посочено по-горе, социалните услуги, които ще се предоставят чрез финансираната по настоящата процедура инфраструктура, ще бъдат делегирани от държавата дейности. Съгласно дефиницията, регламентирана в Допълнителните разпоредби на Закона за публичните финанси, „делегирани от държавата дейности“ са дейностите по предоставяне на държавни публични услуги, до които населението следва да има осигурен равностоен достъп в съответствие с действащото законодателство и които се финансират изцяло или частично от държавния бюджет чрез бюджетите на общините.

Финансирането на социални услуги е уредено със Закона за държавния бюджет за съответната година, Постановлението за изпълнението му и Закона за публичните финанси. Средствата за социални услуги, делегирани от държавата дейности, се изплащат от държавния бюджет чрез бюджетите на общините по определените с Решение на МС стандарти с натурални и стойностни показатели за съответната година (чл. 53 от ЗПФ).

Финансиране от държавния бюджет получават социалните услуги, които са делегирани от държавата дейности.

Стандартът, по който се финансират социалните услуги, е една отправна разчетна единица, на базата на която от държавния бюджет се финансират социалните услуги, делегирани от държавата дейности за деца и пълнолетни лица. Всяка година в рамките на бюджетната процедура Министерският съвет по предложение на министъра на финансите приема стандарти за делегираните от държавата дейности с натурални и стойностни показатели (чл. 71 от ЗПФ). С Решението на МС се дефинира размерът на стандарта за всеки вид социална услуга, който определя каква е цената на грижата за едно дете/пълнолетно лице в хода на календарната година. Средствата на съответните общини се разчитат на базата на капацитета на услугата (брой деца/пълнолетни лица) и брой услуги, които са създадени на територията на цялата страна. При определянето на размера на стандарта се отчитат различните макро и микро икономически показатели в хода на средносрочната бюджетна прогноза. Специално в социалните услуги този стандарт не е дефиниран и адресиран за конкретен вид разходи по икономически елементи. Той включва всички разходи по икономически елементи. Бюджетите се разпределят по общини, събирайки средствата за всички услуги на база представените от Министерството на труда и социалната политика (МТСП) и сравнени с общините натурални показатели за социалните услуги. Общините в рамките на този ресурс усвояват средствата за реализиране на съответната услуга по всички видове елементи на разходите – издръжка, възнаграждения и т.н., като за капиталови разходи общините получават допълнителни целеви средства извън стандарта. Част от целевите средства за капиталови разходи (те се формират на друг принцип) отиват за капиталов разход и на съответните социални услуги на територията на цялата страна. Всъщност има една специфика при финансирането на общините за социалните услуги, които са делегирани от държавата дейности. Общините се вменват в рамките на определените стандарти, но могат да бъдат формирани и преходни остатъци, което не значи, че са усвоени по-малко средства. Средствата от преходните остатъци се използват през следващата календарна година за същите дейности. Средствата се усвояват или в рамките на общия ресурс, който е определен с годишния Закон за държавния бюджет или се правят корекции и компенсирани промени в хода на календарната година на база на промяна на натуралните показатели (закриване на специализирани институции или откриване на нови социални услуги в общността).

Дофинансиране от страна на общините може да има единствено за капиталови разходи при необходимост от по-мощни ремонтни дейности, дълготрайни активи, закупуване на автомобили, но не и за дофинансиране на издръжката на услугите. Издръжката на социалните услуги, делегирани от държавата дейности, се финансира изцяло със средства от държавния бюджет.

Доставчиците на социални услуги, делегирани от държавата дейности, не получават други „приходи“ от предоставянето на услугите освен финансовите средства, съставляващи финансовия стандарт за съответните дейности. Ползвателите на услугите заплащат такси в съответствие с Тарифата за таксите за социални услуги, финансирани от държавния бюджет, но следва да се има предвид, че те не покриват разходите за предоставяне на услугите, контролират се от държавата и задължителното се връщат в държавния бюджет, което е абсолютно необходимо за спазване финансовите правила и стабилност във финансовата сфера, както и за прилагането на принципа на солидарност. Доставчиците на социални услуги, делегирани от държавата дейности не генерират печалба, а средствата се определят така че да покриват съответните разходи.

Социалните услуги, които са включени в Плана за действие, Картата на резидентните услуги и Картата на услугите за подкрепа в общността са иновативни и нямат пазарен аналог на национално ниво. Действително, според чл. 18 от ЗСП социалните услуги могат да се предоставят от държавата, общините, български физически лица, регистрирани по

Търговския закон, юридически лица и физически лица, извършващи търговска дейност и юридически лица, възникнали съгласно законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз или на друга държава от Европейското икономическо пространство, след вписване в регистър към Агенцията за социално подпомагане (АСП). Тук, обаче, е важно да се уточни, че частните доставчици нямат интерес със собствено финансиране да изграждат и предоставят подобни социални услуги, при положение, че тези дейности са ангажимент на държавата и се финансират със средства от държавния бюджет. Частните субекти, независимо, че нямат ограничение съгласно действащото специално законодателство да предоставят всички видове социални услуги, регламентирани в чл. 36 от ППЗСП, реално не ги предоставят със собствено финансиране. Тези доставчици обикновено кандидатстват за възлагане на управлението на социалните услуги, делегирани от държавата дейности, като в случаите на възлагане общините са задължени, съгласно чл. 18, ал. 7 от ЗСП да предоставят на доставчика целия размер на финансовите средства, съставляващи финансовия стандарт за съответните делегирани от държавата дейности, в рамките на сроковете, в които се осъществява предоставянето на субсидиите от държавния бюджет. Съгласно чл. 18а, ал. 8, кметът на общината осъществява контрол за целесъобразното разходване на предоставените средства от държавния бюджет, като в случай на констатирани нарушения прекратява възлагането на управлението на услугата. Въпреки че управлението на делегираните от държавата дейности може да бъде възложено на частни доставчици и те да получават финансиране от държавния бюджет чрез общините, тези доставчици нямат реална икономическа изгода от предоставянето на услугите, тъй като не реализират печалба от извършваната дейност. Важно е да се отбележи, че съгласно чл. 6, ал. 1, т. 6 от ЗСП и чл. 36 в, ал. 1-3 от ППЗСП социалните услуги, делегирани от държавата дейности, се откриват само от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане въз основа на предложение на директора на регионалната дирекция за социално подпомагане придружено с мотивирано решение на общинския съвет за откриване на социалната услуга и документи, удостоверяващи право на собственост или основание за ползване на съответната материална база. Предложението задължително следва да бъде в съответствие с годишния план за развитие на социалните услуги на съответната община. Тоест социална услуга, делегирана от държавата дейност, може да бъде открита като такава, само ако тя бъде предложена от общината и за това бъде взето решение от Общинския съвет. Отговорността за социалните услуги, делегирани от държавата дейности, е изцяло на общините. Частните доставчици не могат да откриват социални услуги, които да се финансират от държавния бюджет. Такъв законов механизъм няма. В допълнение следва да се има предвид, че възможността кметът да възложи управлението на социалните услуги на регистриран доставчик съгласно чл. 18а, ал. 3 от ЗСП е правна възможност, а не задължение за общините.

Когато от гледна точка на правилата по държавните помощи се оценява естеството на дейност, изпълнявана от публичен орган, не може да бъде от значение това дали дейността по принцип би могла да се изпълнява от частен оператор. Такова тълкуване би означавало, че всяка дейност на държавата, която не е в изпълнение на публичните ѝ функции представлява икономическа дейност. Затова трябва да се вземат под внимание специфичните обстоятелства, при които се изпълнява дейността, за да се прецени дали тя е икономическа³.

Важно е да се отбележи че общините нямат търговски или икономически интерес от предоставянето на въпросните социални услуги. Като доставчици на социални услуги, които са делегирани от държавата дейности, общините не осъществяват икономическа дейност, а изпълняват регламентирани им законови задължения към населението. Следва да се подчертае изразения публичен характер на системата, липсата на потенциална ценова конкуренция, задължението на общините да осигурят достатъчно места в услугите, фактът,

³ Решение на Съда на ЕАСТ от 21 февруари 2008 г. по дело E-5/07

че събираните такси не покриват реалните разходи, както и елементът на солидарност, който е характерен за системата на социалните услуги.

С оглед на гореописаното предоставянето на БФП от страна на УО на ОПРР в рамките на настоящата процедура попада извън обхвата на правилата по държавните помощи.

Следва да се отбележи, че УО на ОПРР финансира единствено инфраструктурата и не носи отговорност за финансиране на самите услуги или за възлагането им. Предвид че финансирането на услугите ще се осъществява първоначално със средства от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020, а в последствие със средства от държавния бюджет за делегирани от държавата дейности, определянето на приложимия режим по държавни помощи за финансирането на конкретните услуги е от компетенциите на съответния финансиращ орган. **В тази връзка, в случай че в бъдеще финансиращият орган определи, че някои от услугите представляват услуги от общ икономически интерес, при възлагането на такива услуги общините бенефициенти трябва да включат в размера на компенсацията и стойността на обновената по ОПРР инфраструктура.**

Следва да се има предвид, че независимо от характера на услугите (икономически или неикономически) тяхното финансиране, включително финансирането на необходимата за предоставянето им инфраструктура ще попадне извън обхвата на правилата по държавните помощи, ако услугите са възложени в съответствие с изискванията на Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз⁴ (Известието) за възлагане чрез състезателна, прозрачна, недискриминационна и безусловна процедура.

Съгласно т. 89 от Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в чл. 107 (1) от ДФЕС ако продажбата и закупуването на активи, стоки и услуги се извършват по състезателна, прозрачна, недискриминационна и безусловна тръжна процедура в съответствие с принципите на ДФЕС относно обществените поръчки, може да се допусне, че тези сделки съответстват на пазарните условия, ако за подбора на купувача или продавача са използвани подходящите критерии, посочени в т. 95 и 96.

Съгласно чл. 18, ал. 3 от ЗСП възлагането на делегираните от държавата дейности на други доставчици на услуги (вписани в регистъра на АСП) се осъществява от Кмета на общината **само чрез конкурс** или по договаряне при единствен кандидат (чл. 18а, ал. 3 от ЗСП). Процедурата по възлагане на услугите и условията за оповестяване и провеждане на конкурса са стриктно регламентирани в чл. 37 и следващите от ППЗСП.

По долу е представен анализ за съответствие на процедурата за възлагане на услугите съгласно ЗСП и ППЗСП с изискванията на Известието за състезателна, прозрачна, недискриминационна и безусловна тръжна процедура:

Съгласно Известието състезателна е процедура, в която могат да участват всички заинтересовани и отговарящи на условията кандидати. В случая с възлагането на социалните услуги процедурата е състезателна: обявява се конкурс, в който могат да участват всички заинтересовани и отговарящи на условията кандидати.

Процедурата е прозрачна, ако отговаря на следните критерии: достъпност на информацията, достатъчно време за заинтересованите участници и яснота на критериите за подбор и възлагане. При възлагането на социалните услуги съгласно изискванията на ППЗСП тези критерии са изпълнени: публикува се обявление за конкурса поне в един национален и един местен всекидневник най-малко 45 дни преди датата на провеждане на конкурса. Предварително са определени условията за участие и изискванията към участниците, спецификата на предоставяните социални услуги, финансирането и начинът на предоставяне на средствата, документите за участие, датата, часът и начинът на

⁴ 2016/C 262/01

провеждане на конкурса, крайният срок и мястото за подаване на документите, крайният срок за обявяване на резултатите от конкурса, начинът на оценяване и други специфични условия. Въз основа на това може да се направи изводът, че процедурата е прозрачна.

Недискриминационна е процедура, при която критериите са обективни, определени преди започване на процедурата, и при която всички участници се третират равнопоставено. За да се гарантира равнопоставено третиране, критериите за възлагане на договора трябва да позволяват участниците да бъдат оценявани и сравнявани обективно.

Критериите, по които се оценяват участниците в конкурса съгласно Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане са следните:

- съответствие на кандидата на предварително обявените условия;
- опит на кандидата в предоставянето на социални услуги и търговска репутация;
- работен капацитет на кандидата и квалификация на кадрите;
- финансова стабилност на кандидата;
- представена от кандидата програма за развитие на социалните услуги;
- други изисквания.

Изброените критерии са обективни, защото са пряко свързани с предмета на възлагане и са нормативно определени от държавата (изрично са посочени в ППЗСП).

Съгласно Известието търг за продажба на активи, стоки и услуги е безусловен, когато потенциалният купувач е свободен да ги придобива и използва за собствените си цели, независимо дали упражнява някои дейности. При условие да се поемат задължения различни от произтичащите от общото национално право или от решение на планиращите органи, които задължения частен продавач не би поставил, търгът не може да се счита за безусловен. В случая с делегираните от държавата социални услуги изискванията към услугите и задълженията на доставчиците са разписани в ППЗСП. В допълнение за изпълнението на услугите се издават методически ръководства и указания, утвърдени от изпълнителния директор на АСП, както и функционални характеристики за услугите. В тази връзка поеманите от доставчика задължения произтичат от националното право и решението на планиращите органи, следователно процедурата е безусловна.

Съгласно т. 96 от Известието, когато публичните органи купуват активи, стоки и услуги, всички конкретни условия, които се отнасят до търга трябва да бъдат недискриминационни, тясно и обективно свързани с предмета на договора и с неговите конкретни икономически цели. Те следва да позволяват най-изгодната в икономическо отношение оферта да съответства на пазарната стойност (на доставчика да се осигури не повече от нормалната възвращаемост). В случай на делегираните от държавата дейности цената се определя на разходопокривен принцип всяка година – на базата на аналитични данни от АСП и общините работна група под ръководството на Министъра на труда и социалната политика изготвя предложение за единните разходни стандарти, което се одобрява от Министерство на финансите и стандартите се приемат от Министерски съвет с постановление. Съгласно информация, предоставена от МТСП доставчиците на социални услуги не генерират печалба, т.е. изискванията по т. 96 са изпълнени.

Бенефициентите по настоящата процедура за предоставяне на БФП са длъжни да спазват законодателството в областта на обществените поръчки и държавните помощи и да не допуснат средствата, получени по договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, да бъдат предоставени на трети лица в нарушение на режима на държавни помощи.

16. ХОРИЗОНТАЛНИ ПОЛИТИКИ

Във всяко проектно предложение следва да бъдат отчетени заложените в ОПРР 2014-2020 хоризонтални принципи, както следва:

16.1. Устойчиво развитие

Съответствие на ОПРР 2014-2020 с насоките за интеграция на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата

В изпълнение на новите изисквания за интеграция на ПОС и ПИК във фондовете на Европейския съюз за програмен период 2014-2020, Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 прилага принципа на интегриране на ПОС и ПИК в процеса на програмиране чрез избора на тематични цели и инвестиционни приоритети, попадащи в областта на околната среда и климата. Конкретно, чрез своите мерки, ОПРР 2014-2020 допринася за изпълнение на следните интервенции от насоките:

Интервенция 1 „Необходими интервенции за по-добро управление на водите за постигане на по-добър екологичен статус, по-висока ефективност на този ресурс и справяне с последствията върху водите от изменението на климата“:

По Направление „По-ефективно използване на водите, вкл. екоиновации, нови технологии в областта на водите и методи в областта на оценките на състоянието, мониторинга и управлението, пречистването на водите“, ОПРР 2014-2020 г. ще има принос, когато става въпрос за мерки, които са част от ремонта и реконструкцията на сгради обект на финансиране.

Интервенция 4 „Необходими интервенции за действия по климата: енергийната ефективност и ВЕИ“:

По Направления 4.1. „Повишаване на енергийната ефективност, вкл. смяна на горивната база в: 4.1.1. публични сгради (държавни и общински), 4.1.2. в жилищни сгради и 4.1.3. в здравни и социални заведения ОПРР 2014-2020 допринася чрез приоритетна ос 5 „Регионална социална инфраструктура“.

Съответствие на ОПРР 2014-2020 с документ „Анализ на риска и оценка на уязвимостта на секторите в българската икономика от измененията на климата“

Интервенциите по ОПРР 2014-2020 г. ще спомогнат за намаляване на установените в рамковия документ негативни ефекти в различни сектори в резултат на изменението на климата и ще спомогнат за изпълнението на заложените в него препоръки за адаптирането на съответния сектор към климатичните промени. Мерките за енергийна ефективност по отношение на сградния фонд ще спомогнат за адаптиране на социална инфраструктура към очакваните климатични изменения и ще отговоря на нуждите за енергийно обновяване на сградния фонд, посочени в рамковия документ.

Съответствие на ОПРР 2014-2020 с Насоки за интегриране на политиката по околна среда (ПОС) и политиката по изменение на климата (ПИК) в Европейските структурни и инвестиционни фондове (Фаза „Изпълнение на Споразумението за партньорство и програмите в периода 2014 - 2020 г.“)

При изпълнението на ОПРР 2014-2020 ще бъдат отразени приложимите общи и специфични критерии, които произтичат от законодателни изисквания за програмата, от Насоките за интегриране на ПОС и ПИК в Европейските структурни и инвестиционни фондове (фаза изпълнение на Споразумението за партньорство и програмите в периода 2014 - 2020 г.), като съответните изисквания се включват в приложимите документи на съответния етап от изпълнение на програмата – насоки за кандидатстване, договори за безвъзмездна финансова помощ, указания към бенефициентите и др.

При изпълнение на ОПРР 2014-2020 ще бъдат спазени задължителните изисквания, произтичащи от Становище на МОСВ по Екологична оценка № 7-4/2013 за съгласуване на ОПРР 2014-2020 и решенията по тригодишните доклади по наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда при прилагането на ОПРР 2014-2020, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последици от осъществяването на програмата.

16.2. Равни възможности и недопускане на дискриминация, равенство между половете

Всички проекти по програмата, насочени към подобряване на сградите за подкрепа деинституционализацията на социалните услуги за възрастни и хора с увреждания, следва да включват задължителна хоризонтална дейност „Подобряване достъпа за хора с увреждания”.

Предприемането на такива мерки ще повиши значително възможностите на икономически неактивното население, на хората със затруднена мобилност и осигурява съответствие с Дългосрочната национална стратегия за заетост на хората с увреждания 2011-2020 г. и с Конвенцията за правата на хората с увреждания.

Принципите на равните възможности и недискриминация следва да бъдат спазвани при подготовката и изпълнението на всички проекти, финансирани от ОПРР 2014-2020.

17. МИНИМАЛЕН И МАКСИМАЛЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА

Планираната продължителност на всеки проект, включително дейностите, предвидени в него, **не може да надвишава 24 месеца.**

ВАЖНО!

Конкретният бенефициент трябва да предвиди в продължителността на проектите процедури като подготовка и одобрение на техническата документация, издаване на необходимите разрешителни и съгласувателни документи, провеждане на обществени поръчки за строителство, услуга и/или доставка, процес по строителство и въвеждане в експлоатация, отчетност, окончателно разплащане към изпълнителите, подаване на искане за окончателно плащане и др.

18. РЕД ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Проектното предложение се оценява в съответствие с критериите, одобрени от Комитета за наблюдение на ОПРР 2014-2020 г. и описани в настоящите Условия за кандидатстване.

ВАЖНО!!!

Изработването, съгласуването и одобряването на техническата документация по реда на ЗУТ и подзаконовите нормативни документи е изцяло отговорност на конкретните бенефициенти в качеството им на Възложители. УО на ОПРР няма задължение да оценява техническата документация за съответствието ѝ с действащата нормативна уредба.

Оценката на проектното предложение се извършва от УО на ОПРР 2014-2020 и се документира чрез попълване на оценителен лист в ИСУН 2020, който включва всички одобрени от КН критерии. При установяване на нередовности, непълноти и/или несъответствия на документите Управляващият орган изпраща на конкретния бенефициент уведомление за установените нередовности, непълноти и/или несъответствия и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от една седмица.

Неотстраняването им в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на конкретния бенефициент. Срокът по оценяване на проектното предложение спира да тече до датата на тяхното отстраняване и до постигане на пълно съответствие с критериите за оценка (отговор „ДА“ или „Неприложимо“ на всички позиции в оценителната таблица).

В случай че по време на оценката се установи наличие на недопустими или необосновани разходи, съответните разходи от бюджета на проекта ще бъдат служебно премахвани/коригирани или на кандидата ще бъдат предоставяни указания и срок за отстраняване на установените нередовности, непълноти и/или несъответствия.

След оценката на проектното предложение, при положително становище, решението на Ръководителя на УО да предостави безвъзмездна финансова помощ се обективира в административен договор за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на конкретния бенефициент.

19. КРИТЕРИИ И МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Оценката се извършва в ИСУН 2020 и се документира чрез попълване на таблица, включваща следните критерии, одобрени от Комитета за наблюдение на ОПРР 2014-2020:

№	Критерии за оценка на проектно предложение	Да	Не	Н/П	Забележки
1.	Проектното предложение е подписано с електронен подпис на лицето, представляващо кандидата, или упълномощено за целите на подаване на проектното предложение лице.	☐	☐		
2.	Приложено е пълномощно на лицето за подписване с електронен подпис на проектното предложение в ИСУН 2020 от името на кандидата (ако е приложимо).	☐	☐	☐	
3.	Приложена е Декларация за съответствие с изискванията по процедурата.	☐	☐		
4.	Приложен е остойностен списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане.	☐	☐	☐	
5.	Приложен е документ за собственост върху недвижимия имот, обект на интервенция по проекта, от който става ясно, че недвижимият имот е общинска собственост ИЛИ в случай на държавна собственост имотът е с предоставено право на безвъзмездно ползване от бенефициента за период от най-малко 5 години след крайното плащане към бенефициента.	☐	☐		
6.	Приложено е Решение на Общинския съвет за кандидатстване с проекта по настоящата процедура, с което се поема ангажимент за създаване и осигуряване на устойчивост на съответната социална услуга.	☐	☐		
7.	Приложено е писмо за подкрепа от МТСП	☐	☐		
8.	Кандидатът е допустим бенефициент по процедурата	☐	☐		
9.	Дейностите по проекта съответстват на допустимите дейности по процедурата	☐	☐		
10.	В проектното предложение са включени услуги, предвидени за съответния конкретен бенефициент в Картата на резидентните услуги и Картата на услугите за подкрепа в общността	☐	☐		

№	Критерии за оценка на проектно предложение	Да	Не	Н/П	Забележки
11.	Конкретният бенефициент разполага с необходимия административен, финансов и оперативен капацитет, който гарантира успешното изпълнение на дейностите по проекта. 1. Административен капацитет – Конкретният бенефициент е предложил екип с подходяща квалификация и опит за изпълнението на дейностите по проекта. Екипът за изпълнение на проекта е съобразен със спецификата и обема дейности по проекта; членовете отговарят на изискванията на процедурата; 2. Финансов капацитет – конкретният бенефициент е в състояние да осигури необходимото финансиране/оборотни средства/ за изпълнение на дейностите по проекта; 3. Оперативен капацитет – конкретният бенефициент има опит в изпълнението на дейности, сходни с дейностите по настоящия проект и/или опит в изпълнението на проекти, финансирани от различни донори.	☐	☐		
12.	С предложения размер на БФП по проектното предложение е спазен максималният допустим размер на БФП по процедурата, предвиден за конкретния бенефициент съгласно Насоките за кандидатстване.	☐	☐		
13.	Дейностите по проекта НЕ са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването му за финансиране, независимо дали всички свързани плащания са извършени от конкретния бенефициент или не.	☐	☐		
14.	Продължителността на проекта съответства на допустимия период на изпълнение, съгласно Насоките за кандидатстване.	☐	☐		
15.	Разходите по проекта, финансирани чрез БФП, са допустими за финансиране и са спазени процентните ограничения на разходите съгласно Насоките за кандидатстване.	☐	☐		
16.	Проектът предвижда мерки за информация и комуникация съгласно Насоките за кандидатстване.	☐	☐		
17.	Проектното предложение допринася за изпълнението на Стратегията на ЕС за Дунавския регион	☐	☐		
18.	Проектът е в съответствие с хоризонталните политики на ЕО (устойчиво развитие, равни възможности и недопускане на дискриминация, равенство между половете).	☐	☐		
19.	Проектът обосновава ясно и точно необходимите инвестиции с оглед осигуряване на съответните социални услуги в изградената/модернизирана инфраструктура. Обосновани са проблеми и конкретни комплексни нужди, които ще бъдат разрешени с осъществяването на проекта.	☐	☐		
20.	Дейностите по проекта са описани подробно и ясно	☐	☐		
21.	Целевите групи по проекта са ясно идентифицирани	☐	☐		
22.	Планът за изпълнение на дейностите е реалистично планиран и осъществим, като е съобразен с плана за външно възлагане	☐	☐		
23.	Целевата стойност на индикатора е правилно остойностена и съответства на дейностите по проекта.	☐	☐		

№	Критерии за оценка на проектно предложение	Да	Не	Н/П	Забележки
24.	Всички разходи, включени в бюджета на проектното предложение съответстват на дейностите, предвидени за изпълнение. Представена е финансова обосновка на всички включени в проекта дейности за тяхната реалистичност и съответствие с пазарните цени	☐	☐		
25.	Представена е информация във формуляра за кандидатстване, от която става ясно, че проектното предложение предвижда изпълнение, в рамките на 5 годишния период на устойчивост на проекта, на съпътстващи меки мерки, свързани с обновената/ създадена инфраструктура и с ясно описани източници на финансиране.	☐	☐		

ВАЖНО!

В случай на констатирани пропуски/несъответствия на проектното предложение с предварително оповестените изисквания, конкретният бенефициент има право да коригира проектното предложение в срок, посочен от УО на ОПРР, който не може да бъде по-кратък от една седмица. В този случай срокът по чл. 44, ал. 2 от ЗУСЕСИФ и чл. 24, ал. 4 от ПМС 162/05.07.2016 г. спира да тече до датата на тяхното отстраняване.

Искането ще бъде изпратено чрез Модула за електронни услуги на ИСУН 2020, за което конкретният бенефициент получава съобщение на електронния адрес, посочен при регистрацията на потребителя, подал проектното предложение в ИСУН 2020.

Конкретният бенефициент следва да приложи стъпките, описани в Приложение Л2 Ръководството за потребители, за да прегледа Искането за допълнение и пояснение и да отговори на същото, като прикачи в системата изискваните документи или приложи коригираните версии на съществуващи файлове.

Ако конкретният бенефициент не представи изискваната информация в указания срок или в процеса на разяснения и корекции пропуските не могат да бъдат отстранени, проектното предложение може да бъде отхвърлено.

В съответствие с чл. 44, ал. 2 от ЗУСЕСИФ и чл. 24, ал. 4 от ПМС №162/05.07.2016 г. оценяването на проектно/и предложение/я се извършва в срок до три месеца от датата на подаването му/им или от крайния срок за подаването му/им.

За да бъде допуснато до директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, проектното предложение трябва да отговаря на всички приложими критерии за оценка, съгласно приложение „Таблица за оценка на проектно предложение по процедура чрез директно предоставяне“ по съответната процедура.

20. НАЧИН НА ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Кандидатстването по настоящата процедура се осъществява изцяло по електронен път чрез Модула за електронни услуги на Информационната система за управление и наблюдение „ИСУН 2020“ на електронен адрес <https://eumis2020.government.bg>. Модулът е достъпен и чрез Единния информационен портал на Структурните фондове на ЕС в България, раздел Информационна система за управление и наблюдение – Е-услуги.

При подаване на проектите предложения се спазва следният ред, илюстриран и описан в детайли в Приложение Л1 „Указания за попълване и подаване на Електронен формуляр за кандидатстване по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 в ИСУН 2020“ и Приложение Л2 Ръководство за работа със системата в ИСУН 2020, което

е публикувано на сайта на ИСУН 2020 <https://eumis2020.government.bg> в меню „Помощ“
☞ „Ръководство за работа със системата“
<https://eumis2020.government.bg/bg/s/Home/Manual>.

За да използва Модула за електронните услуги в ИСУН 2020, кандидатът трябва да се регистрира в системата, за да може да създаде и попълни електронен формуляр, да прикача документи към него и да подава проектни предложения.

За да прегледа отворена процедура от оперативната карта кандидатът избира от основното меню „ОТВОРЕНИ ПРОЦЕДУРИ“. Системата визуализира оперативната карта с всички оперативни програми, от която следва да изберете последователно:

Оперативна програма „Региони в растеж“ => Приоритетна ос 5 „Регионална социална инфраструктура“ => процедура BG16RFOP001-5.002 „Подкрепа за деинституционализация на социалните услуги за възрастни и хора с увреждания“.

Формулярът за кандидатстване за проектни предложения, включващ основни данни, данни за кандидата и партньора, бюджет, план за изпълнение, индикатори, екип за управление и др., се попълва директно в системата ИСУН 2020.

Кандидатстването започва чрез създаване на нов формуляр за кандидатстване от страна на регистриран потребител. Той попълва формуляра за кандидатстване към съответната избрана процедура, следвайки указанията на УО за попълване на формуляра. Системата предоставя възможност за коригиране, запазване и допълване на формуляра докато той е в работен режим (чернова). Всеки формуляр може да бъде записан локално, на файл в специален формат, който може да се отваря единствено от ИСУН 2020.

Задължително е по настоящата процедура всички подавани прикачени файлове във формат WORD и EXCEL да бъдат подписани с отделена (detached) сигнатура, при която подписваният файл остава непроменен и в явен вид и към него се добавя допълнителен файл с разширение .p7s, който съдържа подписа. Така подписаните файлове се подават в системата като документ и сигнатура. Това може да се реализира с всеки електронен подпис от Регистрираните доставчици на удостоверителни услуги от Комисията за регулиране на съобщенията, както и да се използва избран от потребителя софтуер, имащ функционалността да подписва с отделена сигнатура с подписа на потребителя.

Потребителят прикачва към формуляра за кандидатстване допълнително изискуемите от УО документи в специално обособена секция.

Максималният препоръчителен размер на всеки отделен файл на проектното предложение, който се подава чрез системата, е 20 МВ. Общият препоръчителен размер на всички прикачени файлове е 100 МВ.

За да се подпише електронно файлът с проектното предложение, е необходимо той да бъде изтеглен и подписан с разширение .isun, като подписването става с отделена (detached) сигнатура, при която изходният файл съдържа само електронния подпис без оригиналния „isun“ документ и е с разширение .p7s, след което се прикачат един или повече подписи. При коректно извършване на описаните действия в Ръководството на потребителя формулярът за кандидатстване и документите към него се изпращат чрез системата. Системата регистрира подаденото проектно предложение и генерира регистрационен номер. Системата изпраща уведомление до посочения електронен адрес на потребителя, че проектното предложение е регистрирано със съответния регистрационен номер. Кандидатът следва да има предвид, че комуникацията във връзка с проектното предложение се осъществява с регистрирания потребителски профил, подал предложението и **промени на този профил са невъзможни.**

Потребителски профили в портала за кандидатстване на ИСУН 2020, достъпен на адрес <http://eumis2020.government.bg>. са персонални, като за създаването им е необходимо

попълването на имейл адрес, към който се асоциира профила. Тъй като комуникацията с оценителна комисия в процеса на оценка и всички корекции по формуляра за кандидатстване се осъществяват през профила на кандидата в ИСУН 2020, е важно подаването на проектното предложение да **се осъществява именно през профила на кандидата**. Освен като потребителско име за профила, имейл адресът е необходим и за получаване на съобщения от системата, например за смяна на паролата и уведомления за получен въпрос от оценителната комисия. Последното е от изключително значение и с оглед на факта, че последваща промяна на имейл адреса, към който е асоцииран профилът на кандидата, е невъзможна.

ВАЖНО: Управляващият орган на ОПРР ще проведе информационни дни за демонстриране работата с Модула за електронни услуги. Периодът на провеждане на информационните дни ще бъде оповестен на интернет страницата на Управляващия орган www.bgregion.eu.

21. СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ, КОИТО СЕ ПОДАВАТ НА ЕТАП КАНДИДАТСТВАНЕ

При кандидатстване по настоящата процедура конкретният бенефициент трябва да попълни уеб-базирания Формуляр за кандидатстване (образец, на който е представен в Приложение А), и съответните приложения към настоящите Насоки за кандидатстване, публикувани на интернет адресите на:

- Управляващия орган на ОПРР www.bgregion.eu в меню „ОП „Региони в растеж“ 2014-2020”, подменю „Актуални процедури”,
- Министерството на регионалното развитие и благоустройството www.mrrb.government.bg в меню „Новини”,
- Единния информационен портал за Структурните фондове в България www.eufunds.bg в меню „Обяви за набиране на проектни предложения”,
- Модула за електронни услуги в ИСУН 2020 <https://eumis2020.government.bg/>

При кандидатстване с проектни предложения, конкретният бенефициент следва да представи по електронен път всички изискуеми документи, както следва:

1. **Формуляр за кандидатстване** - попълва се електронно в ИСУН 2020.
2. **Декларация за съответствие с изискванията по процедурата (Приложение Б)** - подава се в оригинал - файл формат WORD, подписан с електронен подпис от кандидата.
3. **Остойностен списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане (Приложение Б1)** - подава се в оригинал - файл формат EXCEL, подписан с електронен подпис от кандидата.
4. **Обосновка на предвидените в проекта разходи за реалистичност и съответствие с пазарните цени и доказателствени материали към нея** – обосновката се подава в оригинал - файл формат EXCEL, подписан с електронен подпис от кандидата, а доказателствените материали се подават във формат сканирано копие.
5. **Документ за собственост върху недвижимия имот**, обект на интервенция по проекта, от който да става ясно, че недвижимият имот е /общинска собственост, ИЛИ в случай, че недвижимият имот е държавна собственост, то държавната собственост трябва задължително да е с предоставено право за безвъзмездно ползване от бенефициента за период от най-малко 5 години след крайното плащане към бенефициента - подава се във формат сканирано копие.

6. Решение на Общинския съвет - подава се във формат сканирано копие.
7. Писмо за подкрепа от МТСП - подава се във формат сканирано копие.
8. Пълномощно на лицето, което подписва с електронен подпис от името на кандидата документите за кандидатстване по проектното предложение в ИСУН 2020 и допълненията и поясненията към него (ако е приложимо) - подава се във формат сканирано копие.

Декларацията на конкретния бенефициент се подписва с електронен подпис от представляващия бенефициента или упълномощено от него лице.

В случаите, когато конкретният бенефициент е упълномощил друго лице да го представлява при електронното подписване на документите за кандидатстване и потвърждаване на проектното предложение, към проектното предложение се прилага съответното пълномощно.

22. КРАЕН СРОК ЗА ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Краен срок за кандидатстване: **30 август 2018 г., 19:00 ч.**

ВАЖНО!!!

В случай, че до крайния срок за кандидатстване основен конкретен бенефициент не е подал проектно предложение за някоя от включените в картите услуги, УО на ОПРР си запазва правото да покани резервна/и община/и за съответната услуга като определи нов краен срок за кандидатстване!!!

Въпроси във връзка с попълването на формуляра за кандидатстване и изискванията по настоящата процедура могат да се задават на:

Електронен адрес: **opr@mrbb.government.bg**,

Факс: 9405 383, или

Адрес за кореспонденция: гр.София пощ. код 1303,

бул. "Тодор Александров" № 109,

Министерство на регионалното развитие и благоустройството,

Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие”.

При задаване на въпросите ясно се посочва номерът на процедурата за безвъзмездна финансова помощ.

ВАЖНО!

Кандидатите по настоящата процедура могат да искат разяснения в срок до 3 (три) седмици преди изтичането на крайния срок за кандидатстване. Разясненията се съобщават в срок до 2 (две) седмици преди изтичането на крайния срок за кандидатстване.

Публикуваните отговори на въпроси, изпратени на електронния адрес на ОПРР и/или на адреса за кореспонденция, представляват **официално становище на Управляващия орган** и трябва да бъдат взимани под внимание от кандидата при изготвяне на документацията за кандидатстване.

Въпросите и отговорите се вземат предвид при осъществяване на оценката на проектните предложения.

23. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

23.1. Уведомяване относно решението на Управляващия орган

При наличие на положителен резултат от оценяването Ръководителят на Управляващия орган в едноседмичен срок от приключване на оценяването взема решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за одобреното проектно предложение. Преди вземане на решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, Управляващият орган извършва проверка за липса на двойно финансиране по проекта. Решението на Ръководителя на Управляващия орган да предостави безвъзмездна финансова помощ се обективира в **административен договор с бенефициента**.

Правата и задълженията, които възникват за конкретния бенефициент, са описани в приложния образец на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (**Приложения Е1**) и общите условия за изпълнение, които са неразделна част от настоящите Насоки за кандидатстване (**Приложения Е2**).

23.2. Условия, приложими към изпълнението на проектните предложения, след сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

До 30 работни дни от датата на сключване на договора, Управляващият орган организира въвеждащо обучение за конкретния бенефициент за изпълнение на проекта по съответната процедура, **с изключение на случаите, в които бенефициентът изрично е заявил, че няма да се възползва от тази възможност**.

До 5 работни дни от датата на сключване на договора бенефициентът представя информация за избрания екип за управление на проекта, съгласно **Приложение К1: Образец на автобиография** и начина на избирането му, като в случай на външни за организацията членове на екипа, бенефициентът представя информацията в срок от 5 дни след сключване на договор с тях. Към информацията се представя и Декларация по образец (Приложение К) за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 57, параграф 2 от Регламент (ЕС, Евратом) №966/2012, попълнена от всеки член на екипа, включително и от Ръководителя на проекта.

По време на изпълнение на дейностите по проекта, конкретният бенефициент следва да спазва Методическите указания към бенефициенти за изпълнение на договори за предоставяне на БФП, публикувани на интернет страницата на ОПРР 2014-2020 г. www.bgregio.eu.

ВАЖНО!!!

БЕНЕФИЦИЕНТЪТ се задължава в срок до 3 (три) месеца от датата на влизане в сила на административния договор да обяви всички процедури за избор на изпълнители.

В случай че в срок до 3 (три) месеца от датата на влизане в сила на административния договор БЕНЕФИЦИЕНТЪТ не е обявил всички процедури за избор на изпълнители по проекта, Управляващият орган изпраща предизвестие до БЕНЕФИЦИЕНТА, в което поставя срок от 1 (един) месец за обявяване на процедурите. Неспазването на срока дава право на Управляващия орган едностранно и без предизвестие да прекрати административния договор, за да предотврати или отстрани тежки последици за обществения интерес.

ВАЖНО!!!

В съответствие с чл. 71 „Дълготрайност на операциите“ от Общия регламент №1303/2013, в период от 5 (пет) години след извършване на окончателното плащане към бенефициента по административния договор или в периода от време, определен в правилата за държавна

помощ (когато е приложимо), бенефициентът е длъжен да изпълнява едновременно следните задължения:

1. да не прекратява или премества дейността си извън програмния район на ОПРР, освен с изричното одобрение на УО на ОПРР;
2. да не променя собствеността или владението на обектите на инвестиция по проекта, с което се дава на дадено търговско дружество или публично правна организация неправомерно преимущество;
3. да не извършва значителна промяна, която засяга естеството, предназначението, целите или условията за изпълнение и която би довела до подкопаване на нейните първоначални цели.

Неправомерно платените суми във връзка с проекта се възстановяват от бенефициента пропорционално спрямо периода, за който изискванията не са били изпълнени.

Без да се засягат правилата, уреждащи държавните помощи, конкретният бенефициент е задължен да съхранява всички разходооправдателни документи за разходи по проекти по ОПРР 2014-2020 г., за период от 3 (три) години, считано от 31 декември след предаване към Европейската комисия на окончателните документи по приключването на ОПРР 2014-2020 г.

Периодът се прекъсва в случай на съдебно производство или при надлежно обосновано искане на Комисията.

24. ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ УСЛОВИЯТА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

Документи за кандидатстване	ПРИЛОЖЕНИЕ А: Образец на Формуляр за кандидатстване за проектно предложение (в ИСУН 2020)
	ПРИЛОЖЕНИЕ Б: Декларация за съответствие с изискванията по процедурата
	ПРИЛОЖЕНИЕ Б1: Остойностен списък на предвиденото за закупуване оборудване/обзавеждане
Документи за информация	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1: Проект на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-II: Форма за финансова идентификация ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-III: Образец на банкова гаранция ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-IV: Образец на запис на заповед ПРИЛОЖЕНИЕ Е2: Общи условия за изпълнение към административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПРР
	Приложение Ж: Декларация за нередности
	Приложение З: Единен наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020 г.
	Приложение И: Указание на министъра на финансите ДНФ № 3/23.12.2016 г. за третиране на данъка върху добавената стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014-2020 г. Наредба № Н-3 от 8 юли 2016 г. за определяне на правилата за плащания, за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество Указания на Министерство на финансите ДДС № 7/04.04.2008 г. относно редът и начинът за предоставяне на общини на средствата на Националния фонд от структурните фондове на ЕС и от Кохезионния фонд, както и на средствата на Разплащателната агенция към Държавен фонд „Земеделие“ и тяхното отчитане
	ПРИЛОЖЕНИЕ И-1: Декларация за съгласие за предоставяне на информация във връзка с ДДС от компетентните органи по приходите; ПРИЛОЖЕНИЕ И-2: Информация за размера на невъзстановимия данък върху добавена стойност, който се включва като допустим разход по проекта;
	ПРИЛОЖЕНИЕ К: Декларация за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 57, параграф 2 от Регламент (ЕС, Евратом) №966/2012;
	ПРИЛОЖЕНИЕ К1: Образец на автобиография на член на екипа по проекта

	<p>ПРИЛОЖЕНИЕ Л1: Указания за попълване и подаване на Електронен формуляр за кандидатстване по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 в ИСУН 2020.</p> <p>ПРИЛОЖЕНИЕ Л2: Ръководство за работа със системата (в ИСУН 2020, меню „Помощ“).</p>
	<p>ПРИЛОЖЕНИЕ М: Наредба за посочване на нередности, представляващи основания за извършване на финансови корекции, и процентните показатели за определяне размера на финансовите корекции по реда на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, приета с ПМС № 57 от 28.03.2017</p>
	<p>ПРИЛОЖЕНИЕ Н: Функционални изисквания и насоки за изграждане на новата инфраструктура</p>